

meštri

Školski list Osnovne škole Ivana Meštovića broj 10 cijena 20 kn

Dragi čitatelji,

pozdravljamo vas na početku lisanja *Meštara*. Još jedna godina je iza nas, a evo kako smo osmisili ovogodišnji list: U Školskim kronikama zajedno se prisjećamo svih važnih datuma koje smo obilježili. Slijedi tema broja: Zašto tema novinarstvo? Zato što ove godine izdajemo svoj deseti broj, a naša novinarska skupina broji 15 članova! *Meštari* su od svog nastanka postali *brand* naše škole, ponosimo se njima, čitamo ih, pokazujemo drugima, prepričavamo što smo u njima pročitali, koje smo fotografije vidjeli...

Uz redovne rubrike pojatile su se i neke nove (YouTube kanali) ili su neke stare doobile nove nazive (Natjecanja = Naša postignuća – *Meštarići Mozgići Mudrići*, Kutak za najmlađe = *Sveznalice*). *Meštari* su i ovaj put aktualni pa vas tako upoznajemo s YouTube kanalima, a u rubrici teen SOS donosimo najnovije modne trendove.

I ove godine birali smo naj osmije, a posebno smo ponosni na brojne učenike koji su sudjelovali na županijskim i državnim natjecanjima.

Zahvaljujemo svima koji su se rado odazivali našim pozivima (slanjem učeničkih radova, svojih fotografija, davali intervjuve i izjavu...), a posebno zahvaljujemo svima koji su se okupili na fotografiranju za naslovnicu.

Meštarski pozdrav od vaše urednice i novinarske družine!

Impressum:

MEŠTRI, školski list Osnovne škole Ivana Meštovića, Zagreb, br. 10, svibanj 2016 .

Nakladnik: Osnovna škola Ivana Meštovića, M. Pušteka 1, Zagreb

Tel. 363 22 17, fax. 363 87 62

e-mail: ured@os-imestrovica-zg. skole. hr

www. os-imestrovica-zg. skole. hr

UREDNIČA: Paula Zdelar, 7. a

meštari

Sudjelovali smo na natjecaju "Volim hrvatski"

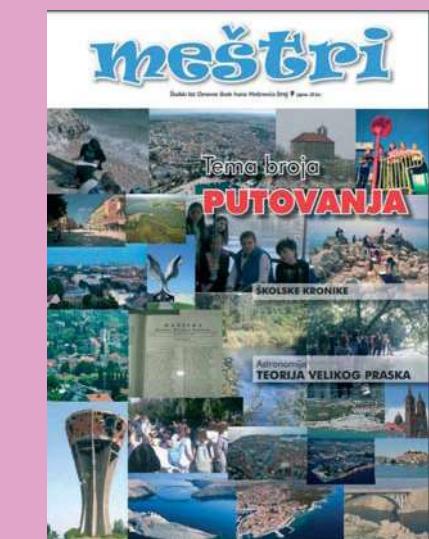
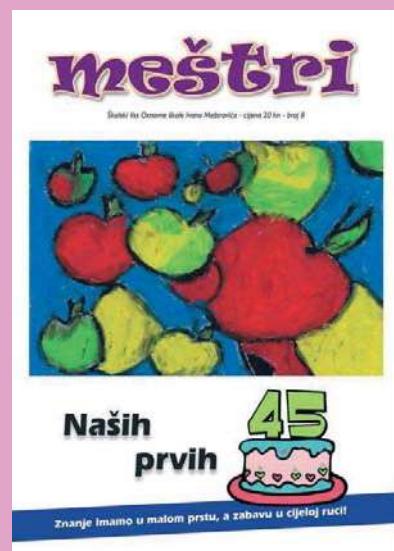
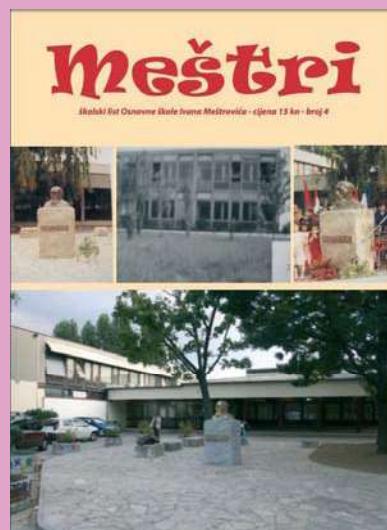
Tema broja

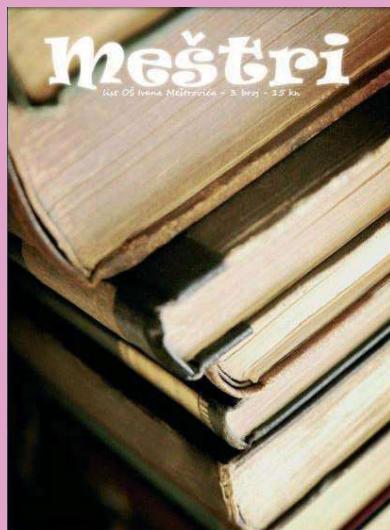
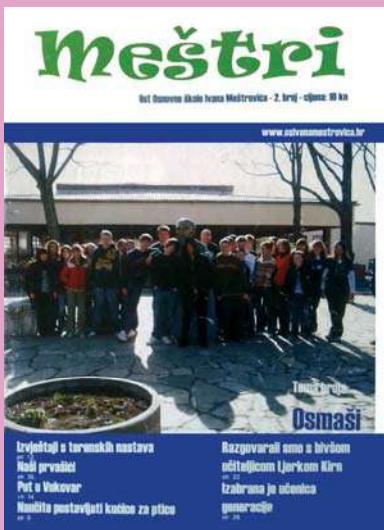
Hrvatski Nacionalni Obrazovni Standard

Pozivamo na natjecanje u zagrebačkoj knjižnici "Miroslav Krleža" za predškolsku i proučivačku dobu.

Izabrali smo najucenike i najprofesore

Himno Škole...
Trećačili su se pričestili...
Događaji u školi...

FOTOGRAFIJE:
novinarska skupina, fotografije učenika, učitelja i roditelja; naslovница - Meštri na školskom igralištu, Stipo Crnjak, školski fotograf

Grafička obrada:

Promovis d. o. o., Zagreb

Tisk: Printex d. o. o. Čakovec

Naklada: 200 komcijena: 20 kn

SADRŽAJ

ŠKOLSKE KRONIKE	4
TEMA BROJA: NOVINARSTVO.....	14
KAD NARASTEM BIT ĆU.....	25
NAŠA POSTIGNUĆA – MEŠTRIČI MOZGIČI MUDRIČI ...	29
TEORIJA VELIKOG PRASKA	32
EKO KUTAK	34
SVEZNALICE.....	38
PRVAŠIĆI	39
SVEZNALICE	43
GENERACIJA 2015.-2016.	44
ZDENAC RIJEČI	50
ENGLISH CORNER	58
DEUTSCHE ECKE	63
RJEŠAVAMO PROBLEME	66
MALI KUTAK DOBROTE	67
POLA URE KULTURE	68
PUTOVANJA	72
TEEN SOS	73
YOUTUBE KANALI.....	75
SPORTSKI KUTAK.....	78
ZANIMLJIVOSTI	82
SVEZNALICE.....	83
STRIP	84

Dolazak prvašića

Ove godine u našu se školu upisalo 98 prvašića. Prvog dana škole, kad su svi stariji učenici već stigli svojim kućama sa svim knjigama potrebnima za cijelu školsku godinu, organizirali smo priredbu za našu novu generaciju učenika kako bismo im poželjeli dobrodošlicu.

Program je bio raznovrstan: mali zbor otpjevao je pjesmu *Zakaj volim Zagreb*, izvedena su tri igrokaza *Potočnica*, *Zubarica hobotnica* i *Morski ples*, a za kraj su ih *Irskim plesom* razveselili trećaši.

Nakon priredbe učenici su otišli u razrede sa svojim učiteljima:

Gordanom Stiplošek-Barić, 1. a, Anom Zvonarek, 1. b, Markom Čorkom, 1. c i Majom Ladišić, 1. d. U produženi boravak idu učenici svih razreda, a s njima rade učiteljice Katarina Vrtarić, 1. a i 1. c, Martina Plašč, 1. b, Mateja Čanadi, 1. d.

Vito Ljubotina, 5. c

Prvašići su stigli u školu... .

... i prvi put sjeli u klupe

Dan kruha

I ove smo školske godine, 20. listopada, svečano obilježili Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje. Okupljanjem oko stola i pokazivanjem zahvalnosti na svim plodovima, radostima, uspjesima i darovima ostvarili smo zajedništvo učitelja i učenika u našoj školi. Kruh je čovjekova potreba i simbol života. Učenici su s posebnom pažnjom uredili svoje stolove i nastojali da baš njihov bude najljepši. Po hodnicima i učionicama zamirisao je neodoljivi miris svježe ispečenog kruha, peciva, kolača ...

Nakon svećenikova blagoslova i zajedničke molitve, zajedno smo blagovali pripremljeno. Kruh trebamo sa zahvalnošću primati i dijeliti s onima koji ga nažalost nemaju dovoljno. Tako se sve preostalo složilo se u kutije i odnijelo u kuću za pomoć beskućnicima Sestara božanskog milosrđa Majke Terezije.

„U svakodnevnom životu teško prepoznajemo da primamo puno više nego što dajemo i da samo uz zahvalnost život postaje bogatim.“ (Dietrich Bonhoeffer)

Tara Lucić, 7. b

20. godišnjica Oluje

Izložbom učeničkih radova i mi smo se pridružili obilježavanju 20. godišnjice vojno-redarstvene operacije Oluja koja je jedan od simbola Domovinskoga rata i najpoznatija operacija hrvatske vojske. Operacijom je vraćen u hrvatski ustavno-pravni poredak cijeli okupirani teritorij osim hrvatskoga Podunavlja koje će biti vraćeno u sastav Republike Hrvatske mirnom reintegracijom 1998.

U našoj je školi predavanje o Domovinskom ratu s posebnim naglaskom na Oluju održao branitelj i sudionik Oluje gospodin Miljenko Bađun.

S predavanja o Domovinskom ratu

Izložba učeničkih radova

U školi je postavljena i izložba fotografija iz Domovinskoga rata.

Uživali smo u kestenima i vrućem čaju...

Kestenijada

Druge godine zaredom naša je škola organizirala večernje druženje uz kestene, čaj i raznovrsne igre, a za atmosferu bili su zaduženi tamburaši. Učenici su imali mogućnost uzimanja besplatnog čaja i kestena.

Kestenijadu smo organizirali 4. 11. 2015. s početkom u 17 sati. Svi sudionici na kraju druženja mogli su ispuniti anketu o tome kako su se proveli. Ocjenjivani su organizacija, atmosfera, kesteni i radionice. Ro-

ditelji i učitelji sve su ocijenili peticom dok su učenici bili nešto stroži i dali Kestenijadi četvorku. Svi su mogli napisati i prijedloge za poboljšanje.

Karlo Klauški, 5. c

Radionice oslikavanja i izrade različitih figura

Dijelili smo kestene i topli čaj

Ravnatelj uz tamburaše

Dan sjećanja na Vukovar

Učenici i djelatnici naše škole i ove su godine 18. 11. obilježili Dan sjećanja na Vukovar.

Sudjelovali su svi učenici – od prvih pa sve do osmih razreda. Uz kratku molitvu prisjetili smo se poginulih ratnika. Cijelo školsko igralište bilo je prekriveno lampionima kojima smo ispisali *Vukowar*. Dan sjećanja na Vukovar organizirao je profesor povijesti Neven Rücker.

Lana Radić, 5. c

Večer matematike

U noći mi se zabavljamo matematikom

Učitelji naše škole odlučili su potaknuti učenike na učenje matematike. Ove godine prvi put su u našoj školi organizirali Večer matematike 3. prosinca 2015. godine. U više učionica organizirane u radionice s mnoštvom zabavnih zadatka i matematičkih igara. Na toj Večeri sudjelovao je 461 učenik. Učenici su uživali rješavajući razne mozgalice. Bilo je jako zabavno skupljati žigove koje se moglo dobiti za svaki riješeni zadatak ili sudjelovanje u njemu.

Na Večeri matematike bilo je puno zadataka za različite uzraste. Bilo je jako lijepo i svakome tko nije došao trebalo bi biti žao.

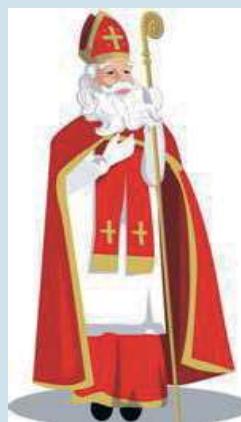
Luka Viduka, 5. a

Palac gore za Večer matematike

Dolazak svetog Nikole

Dan posebne sreće

I ove godine u našu školu došao je sveti Nikola sa svojim pomoćnicima. Donio je mnoštvo čokolada koje su pomoćnici podijelili učenicima. Na licima učenika toga je dana blistao poseban osmijeh sreće. Nadamo se Nikolinu posjetu i sljedeće godine jer ćemo se truditi biti dobri.

Nikolina Kardum, 5. c

S kredom u ruci

Veselo bojimo stepenice

Kad boja na stepenicama izbjlijedi te se operu do čiste crne podlage, među učenicima zavlada radost i znatiželja jer znaju da slijedi novo ukrašavanje.

Ovaj običaj bojanja stepenica počeo je prošle školske godine kada su tijekom projekta „Obojimo školu“ profesorica Nives Sertić sa Studija dizajna Sveučilišta u Zagrebu i njezini studenti prebojili stepenice koje su prije bile narančaste, znajući za tradiciju naše škole u poučavanju i proučavanju astronomije. Na vanjskim stranicama stepenica nacrtali su planete, a unutarnji dio ostao je crn. Prvi put predstavnici svih razreda (od 1. do 8.) obojali su unutarnji dio stubišta pa se to bojanje nastavilo i dalje. Ove godine stepenice su već dva put bile obojane: prvo za jesen i onda za Božić. Učenici likovne grupe iscrtavali su najprije jesenske motive, a za Božić mnoštvo kuglica, snjegovića, poklona...

Stepenice se nalaze u središtu naše 46 godina stare škole, ali s malo krede u boji i puno dobre volje možemo ju pomladiti.

Zoa Božić, 5. a

Stepenice spremne za Božić

Božićna priredba

U blagdanskom duhu

Učenici naše škole 18. prosinca 2015. pripremili su božićnu priredbu. Ona se održala u 17 sati i na nju su bili pozvani svi roditelji, bake, djedovi, tete, ujaci...

Na priredbi su nam se predstavili učenici od prvog do osmog razreda pa smo tako mogli vidjeti sve od malog zbora do hip-hop plesne točke. Učenici su se pripremali na probama želeći u gledateljima probuditi blagdanski duh. Sa svojim učiteljima marljivo su uvježbavali točke po nekoliko desetaka puta.

Zbor

Dramska skupina

Kad je stigao dan priredbe, na sceni su zablistali u punom sjaju. Ove godine učenici su pokazali što znaju u čak 13 točaka, a osim zborova i plesnih točaka roditelji su mogli uživati u raznim recitacijama i igrokazima.

Svi izvođači bili su nagrađeni velikim pljeskom, osmijehom i ponekom suzom roditelja. Bravo za sve!

Lucija Sever, 5. c

Breakdanceri

Rasplesane curke iz 8. d

Igrokaz na engleskom jeziku

Igrokaz na njemačkom jeziku

Folkloarna skupina

Latinoamerički ples jive

Maskenbal

Maškare u našoj školi

Našu su školu i ove godine posjetile maškare. Učenici nižih razreda (1. – 4.) u školu su došli zamskirani te su se nakon nastave skupili u maloj dvorani i uživali u pravoj zabavi pod maskama sa svojim učiteljicama i učiteljima!

Razigrane maškare

Rasplesani Švicarci

Učenici viših razreda (5. – 8. razreda) imali su zadane teme maski. Svaki razred maskirao se u jednu državu. Učenici 5. a razreda predstavili su Italiju, 5. b Njemačku, 5. c Škotsku. 6. a upoznao nas je s Irskom, 6. b sa Španjolskom, a 6. c sa Švicarskom. 7. a predstavio je

Pobjednici iz Rumunjske

Gosti iz daleke Rusije

Grci

Škotska

Francusku, 7. b Švedsku, 7. c pripala je čast da nam priredi Hrvatsku, a 7. d Vatikan. 8. a donio je tračak Finiske, 8. b Grčke, 8. c Rumunjske, a 8. d Rusije.

Svaki razred predstavio se na pozornici – neki plesom neki glumom, neki pjesmom...

Na kraju je žiri izabrao najbolje maskirani razred. Prvu nagradu osvojila je Rumunjska!

Tara Duralija, 5. a

Dan ružičastih majica, poznatiji kao Pink Shirt Day, program je prevencije vršnjačkoga nasilja, a obilježava se zadnje srijede u mjesecu veljači.

Dan ružičastih majica

Nasilje je česta tema u raznim medijima i na društvenim mrežama. Nasilju su najčešće izložena djeca u svojoj bližoj i daljnjoj okolini. Zato si moramo postaviti pitanje koliko mi možemo utjecati na borbu protiv nasilja. Kada ljudi čuju za riječ nasilje, većina pomisli samo na fizičko nasilje, međutim, djeca su najčešće izložena i verbalnom nasilju zbog čega imaju dugotrajne posljedice.

U našoj smo školi 24. 2. 2016. obilježili Dan ružičastih majica kojem je bio cilj osvijestiti okolinu na ovaj veliki problem u društvu. Toga su dana mnoga djeca (i neki učitelji) iz naše škole došli u ružičastim ili crvenim majicama i na taj način dali i svoj doprinos u borbi protiv nasilja.

Tara Duralija, 5. a

Izložba učeničkih radova povodom natjecanja iz astronomije

I ove godine u našoj se školi održalo Županijsko natjecanje iz astronomije za učenike osnovnih i srednjih škola Grada Zagreba.

Tim se povodom istovremeno održala i izložba učeničkih radova na temu astronomije.

Učenici od 1. do 8. razreda na kreativan su način promišljali o astronomiji i predstavili svoje radove: plakate, rakete i avione, letjelice, planete...

Lana Radić, 5. c

Dan otvorenih vrata

Druge godine zaredom u našoj školi održan je Dan otvorenih vrata. U jutarnjim satima 22. 4. 2016. u goste su nam došla djeca iz vrtića te su mogla sudjelovati na brojnim radionicama, a u poslijepodnevinim satima učenici viših i nižih razreda na radionicama su izrađivali plakate, snimali film, debatirali, izvodili pokuse, igrali igre, izrađivali ukrase, pisali

Nekoliko radionica

Razigrani vrtićanci u posjetu

glagoljicu, sudjelovali na Pub Quizu, skladali, dizajnirali...

Na radionice koje su vodili učitelji i profesori mogli su doći svi te naučiti nešto korisno. Zbog puno gradiva koje učitelji i profesori moraju obraditi na redovnoj nastavi, ne stignu obrađivati ostale sadržaje za koje su učenici zainteresirani.

Grupa Loptice izrađivala je slikovnicu Plesna haljina žutog maslačka s učiteljicom Majom Ladišić, a grupa Maslačak izrađivala je plakat Dan planeta Zemlje s učiteljicom Anom Zvonarek.

Na radionici učiteljice Tamare Bekić mogli ste zahratiti Eko bingo, a radionici o ljudskom tijelu vodile su učiteljice Mia Franković i Suzana Buntić.

U učionici Njemačkog jezika profesorice Ivana Bašić i Helena Mađer vodile su radionicu 3, 2, 1 – Film ab. Debatu između ekipe sedmaša i pobjedničke ekipe osmaša sudile su profesorce Gordana Ljubas i Aelite Jurak.

Učenici su se s profesoricom Dubravkom Benčinom iskusili u skladanju. Profesorica Danijela Kirsch izvodila je s učenicima pokuse s vodom.

Rezultati rada

Uživali smo u zajedničkom radu

Fiziku su učenicima kroz zanimljive pokuse htjeli približiti profesor Igor Naglić i profesorica Marja Krstulić. Profesor Ante Kožul s učenicima je izrađivao plakate o Napoleonovim osvajanjima i neobičnom 19. stoljeću dok su učenici s profesorom Rückerom upozna-

vali druge kulture i razvijali toleranciju. Uz još mnoštvo zabavnih i edukativnih radionica, u maloj dvorani bila je izložba učeničkih radova povodom Dana planeta Zemlje.

Paula Zdelar, 7. a

Ove školske godine puno učenika petih razreda priključilo se stvaranju 10. broja Meštara. Zajedno istražujući o novinarstvu, naučili smo vrijedne stvari: što znači biti novinar, koje su novinarske vrste, koje su prve novine...

Prisjetili smo se značajnih novinara i novinarskih nagrada.

Vjerujemo da će i vas zainteresirati ono što smo napisali.

Meštarske novinarske nade

Naša je želja da Meštari dobivaju nove generacije novinara koji će ih stvarati, a da će to biti tako dokazala nam je i mini anketa koju smo proveli među našim prvašima. Pitali smo ih što znaju o novinarstvu.

1. Tko su novinari?

Oni pišu novine i onda ih stavlju u sandučiće. (Maria, 1. b)

To su oni koji snimaju što se događa i to stavlju na dnevnik. (Matija, 1. c)

2. Zašto su novinari važni?

Zato što pripremaju dnevnik, novine i časopise. (Tia, 1. d)

Da znamo događanja i šta se događa u svijetu. (Hana, 1. c)

Odgovori nam kazuju da oni o novinarstvu već znaju puno, da znaju koja je osnovna zadaća novinara.

Iva Džajkić, 7. a

Novinari pomažu zaljubljenima

Novinar je osoba koja piše ili priprema tekstove za dnevni ili periodični tisk, radio i TV; publicist, žurnalist. Novinari donose zanimljiva otkrića koja mogu pomoći ljudima u različitim životnim situacijama.

Jednu romantičnu priču zabilježili smo u veljači ove godine. Naime, srednjoškolac iz tramvaja Michael u noćnom tramvaju 32 ugledao je lijepu djevojku. Nije joj se usudio prići, pa je na nekim tramvajskim stanica-ma u Zagrebu zapisao oglas u kojem je poziva da mu se javi jer se on ustrario.

Namjeravao je da njegov broj sazna samo ona, no s pomoću medija (RTL-a) to je sada saznala cijela Hrvatska. Zvali su ga mnogi ljudi da mu pruže podršku ili su se čak pravili da su oni ta djevojka.

Nadamo se da je Michael pronašao crvenokosu djevojku, a ako nije, mi mu pomažemo u toj potrazi.

Karlo Klauški, 5. c

Mediji

O masovnim medijima

Pod masovne medije danas spadaju internet, televizija, radio te dnevne novine i magazini.

Mediji su sustavi javnoga informiranja koji služe za širenje vijesti i drugih sadržaja u svrhu informiranja, obrazovanja i zabave čitatelja.

Uloga medija od početka do danas

Mediji služe povezivanju svijeta. Ot-kad se tehnologija razvila, vijesti se brže prenose cijelim svijetom i na taj način svi imaju pristup informacijama koje ih zanimaju. Svi imaju pravo na informacije i svoje mišljenje, ali je važno da pritom nikoga ne uvrijede te moraju biti pristojni.

Njihova uloga je prenošenje važnih informacija, pronalaženje zanimljivih članaka i informacija. Također upozoravaju lude da budu oprezni, da ne povjeravaju svoje podatke ljudima koje ne poznaju...

Društveni mediji

Društveni mediji danas su najrašireni vrsta medija.

Služe za prenošenje informacija, poruka, sadržaja... Ljudi ih koriste kako bi kontaktirali sa svojim priateljima, obitelji...

Neki od najpoznatijih medija su Facebook, Instagram, Gmail, Twitter, YouTube, Flickr, Pinterest, Google, Google+, Yahoo, Tumblr...

Stjepan Zaić, 5. c

VRSTE MEDIJA

Danas možemo često čuti kako ljudi kažu da ne bi mogli dugo preživjeti bez novih informacija o događanjima u svijetu. Živimo u vremenu u kojem tehnologija svakim danom sve više napreduje, a informacije su sve dostupnije.

Novine u tiskanom obliku možemo kupiti na kioscima koji su na svakom uglu, a za brže informiranje tu su telekomunikacijski uređaji. Čitajući novine, ne možemo dobiti potpuno jasnu sliku o nečemu, no za više detalja pomoć lako potražimo u **elektroničkim medijima**.

Njima pripadaju televizija, radio i internetski portalni. **Televizija** nam pruža mogućnost praćenja raznih informativnih emisija poput dnevnika ili emisija magazinskog tipa. **Radio** je najstariji elektronički medij, a Nikola Tesla prvi je objasnio način proizvodnje radio frekvenci-

ja. Informacije nam prenosi putem zvuka i danas se ponajprije koristi za izvor glazbe iako je korišteniji YouTube, dok se slušanost radija sve više smanjuje. Za razliku od radija, **internetski portalni** su najmlađi elektronički mediji. Vrlo su dostupni i popularni pogotovo među mlađim generacijama. U svijetu oko nas sve se odvija vrlo brzo i nemamo vremena za dobivanje informacija čitanjem novina, već ih sami u nekoliko sekundi potražimo na internetskim portalima koji su velika su prijetnja tiskanim medijima. Portalni imaju sve više i više čitatelja, a tiskani mediji sve manje i upravo zbog toga plaće novinara koji u njima rade sve se više smanjuju. Mnoge tvrtke sve više novaca troše na internetsku vrstu oglašavanja. **Tiskani mediji** trebali bi biti ozbiljnija vrsta medija. U novinama možemo pročitati

samo jedan članak o nečemu, dok se na internetskim portalima nalazi više članaka različitih novinara pa možemo dobiti jasniju sliku nekog događaja. Najbrojnija i najprodavanija vrsta tiska su **dnevne novine**, a njihovu je pojavu omogućio izum tiskarskog stroja. Dnevne se novine izdaju svaki dan, dok časopisi mogu biti tjedni, mjesečni, tromjesečni ili godišnji. Internet nam je olakšao svakodnevnicu, no možda je sve prešlo granicu. Kupnja knjiga, novina, slušanje radija ili slanje pisma se u kratkom vremenu promjenilo tako da ljudi i knjige čitaju na internetu, radio često i nemaju u domovima, a novine već dugo nisu kupili. Hoće li internet i tehnologija preuzeti svijet? Vjerljivost je velika, no sve se još može spasiti.

Paula Zdelar, 7. a

POVIJEST NOVINA

Prve stalne novine na hrvatskom području su Ephemerides Zagabrienses (1771.). U doba hrvatskoga narodnog preporoda Novine horvatske i Danica su svakako najvrednija žarišta novinarskih, književnih i domoljubnih nastojanja i oko njih se okupljaju svi građanski preporoditelji – tvorci suvremene Hrvatske.

Zora Dalmatinska pojavila se 1844. godine i označavala izlaženje prvog izrazito hrvatskoga lista u Dalmaciji.

Prema nekim je naznakama hrvatsko novinstvo 1848. i 1849. bilo među najslobodnijima u Europi. U doba Bachova apsolutizma (1851.-1860.) bila je spriječena svaka novinska i publicistička djelatnost u Hrvatskoj te

je većina novina iz preporodnog razdoblja zabranjena. Nakon Bachova apsolutizma u Hrvatskoj se osnivaju 4 političke stranke i počinje razdoblje stranačkog novinarstva.

1860. godine pokrenut je Pozor, glasilo Strossmayerove Narodne liberalne stranke. Kasnije je Pozor promjenio ime u Obzor. Obzor je imao vrlo važnu ulogu u hrvatskome novinarstvu.

18. prosinca 1910. osnovano je Hrvatsko novinarsko društvo. Godinu kasnije u Hrvatskoj je izlazilo 11 dnevnika i 51 tjednik.

Paula Zdelar, 7. a

HRVATSKO NOVINARSKO DRUŠTVO

Hrvatsko novinarsko društvo (HND) neovisna je udruga profesionalnih novinara sa sjedištem u Zagrebu. Utemeljeno je 18. prosinca 1910. godine i jedno je od najstarijih profesionalnih udruženja u Hrvatskoj. Među tridesetak osnivača su Milan Grlović, Antun Gustav Matoš, Marija

Jurić Zagorka, Ivan Dobravec Plevnik i drugi.

Novinari koji su članovi HND-a zaposleni su u dnevnim ili lokalnim novinanama, stručnim časopisima, radiostanicama ili televiziji.

Od 1992. godine HND je član Međunarodne federacije novinara.

HND zaslužnim novinarima dodjeljuje brojne nagrade i priznanja: priznanje Milan Grlović, nagrada Otokar Keršovani za životno djelo, HND-ova nagrada Novinar godine, nagrada Marija Jurić-Zagorka za najzapaženija novinarska ostvarenja...

Lucija Sever, 5. c

HRVATSKI NOVINARI I PUBLICISTI

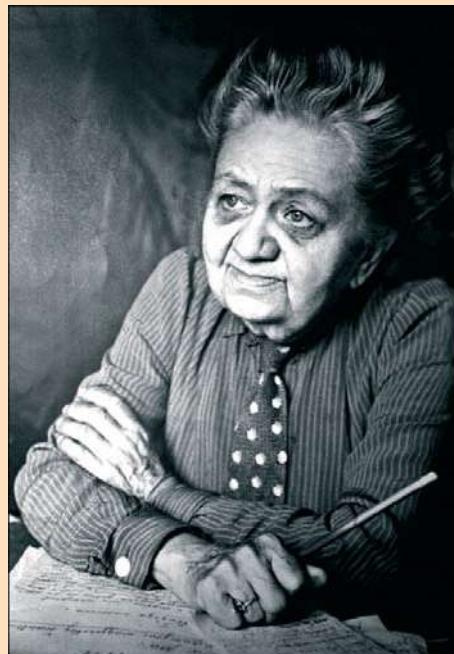
U Hrvatskoj postoji još jedno profesionalno udruženje novinara pod imenom Hrvatski novinari i publicisti. To je nova organizacija osnovana 2. 7. 2015. godine. Za cilj svoga rada navode *podizanje kvalitete medijskih*

sadržaja, medijske pismenosti te promicanje hrvatskog jezika i govora, pluralizma te objektivizacije internetskog izvještavanja.

Marija Jurić Zagorka, prva profesionalna novinarka i najčitanija hrvatska književnica

PRVE VIJESTI IZ HRVATSKE

Kada spomenemo Mariju Jurić Zagorku, većini je prva asocijacija roman „Grička vještica“ ili njena novinarska karijera, no život prve profesionalne hrvatske novinarke i najčitnije književnice krio je dosta zanimljivosti koje rijetko tko zna. Bila je rođena u vrijeme u kojem su žene bile obespravljene pa je svoju karijeru teško uzdigla. Na početku 1896. godine izašao je prvi Zagorkin članak u časopisu *Obzor* u kojem je kasnije i objavila i svoje prve romane. Na pisanje romana navorio ju je Josip Juraj Strossmayer, hrvatski biskup i političar. Sebe je prozvala Zagorkom u jednom od romana koje je objavljivala. Počela je pisati u redakciji časopisa *Obzor* kao referent za mađarsko-hrvatsku politiku, ali anonimno jer nitko nije

Posljednji portret
Marije Jurić Zagorke

smio vidjeti da je žena pa je radila u izoliranoj sobi, a objavljivala je pod muškim imenom M. Jurić Zagorski. Poslije toga imala je još lažnih imena kao u humorističnom časopisu *Trn* u kojemu je pisala pod imenom Petrica Kerempuh, a u časopisu *Domaće ognjište* pod imenom Iglica. Bila je protiv mađarizacije i germanizacije.

Imena *Gordana* i *Damir* izmisnila je upravo Marija Jurić Zagorka jer je tako nazvala svoje likove. Nakon toga ta su imena postala uobičajena u našoj zemlji. Marija Jurić Zagorka bila je žrtva svoje povijesti, ali u današnje doba nitko je neće zaboraviti. Rođendan Marije Jurić Zagorke ove je godine odlučio proslaviti čak i **Google!**

Petra Prskalo, 5. a

PULITZEROVA NAGRADA

Joseph Pulitzer

Pulitzerova nagrada je nagrada za pisano djelo koju dodjeljuje Fakultet novinarstva Columbia. Nagrada se dodjeljuje jednom godišnje, uvijek u travnju. Tu je nagradu ustanovio američki novinar Joseph Pulitzer. Pulitzer je želio da se na sveučilištu Columbia otvori prva škola novinarstva u svijetu. Sveučilištu je oporučno ostavio 2 milijuna dolara, a škola je otvorena (iako je prije te već bila otvorena još jedna na sveučilištu Missouri). Prva Pulitzerova nagrada dodijeljena je 1917. godine.

Za što se Pulitzerova nagrada dodjeljuje?

Pulitzerova nagrada danas se dodjeljuje za vijesti, za kritiku, za ured-

ništvo, za komentar, za fotografiju, za kraći članak, za istraživačko novinarstvo, za kritiku, za uredničku karikaturu, za dokumentarno izvještavanje, za internacionalno izvještavanje, za unutarnje izvještavanje (izvještavanje o događajima unutar SAD-a)...

Osim tih novinarskih nagrada, Pulitzerova se nagrada dodjeljuje i za književnost i ostale videove umjetnosti: za biografiju ili autobiografiju, za književno djelo, za dokumentarno djelo, za povijest, za poeziju, za dramu, za glazbu.

Lucija Sever, 5. c

IZA KULISA ČASOPISA I NOVINA

U stvaranju časopisa sudjeluje veliki broj ljudi koji mogu, ali i ne moraju biti stalno zaposleni u izdavačkoj kući. Oni mogu raditi honorarno, povremeno kao vanjski suradnici ili bez novčane naknade napisati članak u svrhu promoviranja zdravlja ili neke vlastite usluge ili proizvoda. Zanimanje suradnika ovisi o tematiki kojom se određeni časopis bavi. Tako će za časopis koji tematizira zdravlje pisati liječnici, psiholozi, kineziolozi, farmaceuti i (aroma)terapeuti; o sportu će pisati sportski novinari koji intervjuiraju sportaše, trenere i glasnogovornike sportskih klubova; o automobilima stručnjaci za automobile, menadžeri u automobilskoj industriji i poslovni ljudi, a o uređenju interijera i eksterijera pisat će dizajneri, umjetnici, arhitekti, građevinari i botaničari. Svaki časopis obavezno mora imati zaposlene fotografije, lektore i grafičare jer time podižu kvalitetu svojeg proizvoda. Novinari su ključne osobe za nastanak novina, a na urednicima leži najveća odgovornost za svako napisano slovo ili objavljenu sliku. Urednički posao u dnevnim novinama znatno je izazovniji, turbulentniji i stresniji od uređivanja mjesecnih ili polugodišnjih časopisa. U časopisima urednik ima dovoljno vremena za preispitivanje odluka, dok u dnevnim novinama vijesti stižu iznimnom brzinom

pa se izgled novina može mijenjati i više puta tijekom dana do konačnog izdanja. Urednici moraju biti vrlo komunikativni, suradljivi, kreativni, značajni, fleksibilni, odlučni i odgovorni.

Usporedimo poslove urednika modnog časopisa koji izlazi svakih par mjeseci i dnevnih novina koje čitateljima svaki dan donose najaktualnije novosti iz zemlje i svijeta. Za primjere ćemo uzeti moje bivše poslodavce: *Vjenčanja*, specijalizirani magazin za kulturu vjenčanja i jedne od najtiražnijih dnevnih novina u Republici Hrvatskoj, *Večernji list*.

Posao urednika modnoga časopisa

Jasminka Miknić, bivša urednica *Vjenčanja* i najdivnija šefica

Urednici časopisa imaju veliku slobodu pri osmišljanju izgleda i sadržaja časopisa. Oni određuju teme, zadaju zadatke i vremenske rokove za njihovo ispunjenje, određuju količinu potrebnog tek-

sta, snimanje fotografija, pripremanje materijala, suradnju s odjelom za marketing i financije i još mnogo toga.

Sve započinje na kolegiju. To je sastanak glavnog urednika i urednika časopisa s ostalim novinarkama i suradnicima. Prvo se treba dogоворити tema koje će izići u sljedećem broju časopisa. Modni časopis *Vjenčanja* podijeljen je na nekoliko poglavlja, npr. Moda, Nakit, Interview s poznatom osobom, Cvijeće, Torte, Restorani, Medeni mjesec... Svako poglavlje ima svoju glavnu temu, npr. u poglavlju Moda glavna tema uvijek je jedan od svjetski poznatih modnih kreatora, npr. Christian Dior, Vera Wang, Ian Stuart, Oscar de la Renta, Karl Lagerfeld... jer oni svojom inspiracijom i modnim ukusom određuju nove modne izričaje, a mediji cijelog svijeta promatraju njihov rad i nastoje u stopu pratiti sve nove ideje tih najvećih svjetskih kreativaca.

Ostale teme u modnom poglavlju podijeljene su na podteme, a one mogu biti npr. modne tendencije za proljeće/ljeto 2016. godine, tekst o haljinama, odijelima, cipelama ili kravatama. U rubrici Nakit glavna tema može biti povijest zaručničkog prstenja, nastanak manžeta, običaji ukrašavanja diljem svijeta, dijamanti, dragi kamenje ili koralji, a podtema trenutno popularna boja nakita.

Nakon što se odrede glavne teme, urednica raspoređuje posao novinarima, stilistima, fotografima i ostalim suradnicima. Novinari u zadanom roku moraju napisati određeni broj kartica teksta (jedna kartica teksta sadrži 1800 znakova s razmacima, tj. oko pola stranice formata A4). Fotografi trebaju u suradnji sa stilistima fotografirati modele u vjenčanicama, fotografirati cvijeće, restorane, nakit i dr. Kada novinari napišu tekst, on se šalje lektoriu na lekturu, odnosno

na gramatičku, pravopisnu i stilsku provjeru napisanoga teksta.

Istovremeno urednica treba predvidjeti fotografije koje će odgovarati uz tekstove. One se kupuju preko foto agencija ili ih redakcija sama izrađuje. U novinarstvu se jako vodi računa o autorskim pravima, tj. vlasnik ili autor fotografije mora odobriti korištenje njegove fotografije ili mu se za to plaća određeni novčani iznos. U suprotnome, autor može tužiti bespravno korištenje tuđega vlasništva (podsjećam vas da zbog autorskih prava ne smijete skidati sadržaje s interneta, a ako tražite sadržaj za prezentacije ili seminare, uvijek navedite izvor iz kojeg ste preuzezeli tu fotografiju ili tekst). Ako redakcija sama izrađuje fotografije za potrebe časopisa, urednica odmah kontaktira sa stilistom i fotografom. Na primjer, ako izlazi tema o zaručničkom prstenju, stilist obilazi nekoliko zlatara, bira nakit, posuđuje ga za fotografiranje i potom vraća zlataru. Na taj način zlatari reklamiraju svoje proizvode, a časopis dobije na kvaliteti jer ima fotografije trenutno najpoželjnijeg, najkvalitetnijeg ili najljepšeg nakita na tržištu. Urednica sa stilistom odlučuje gdje će fotografirati, u studiju ili u nekom drugom prostoru. Nakon dogovora kontaktiraju s fotografom i dogovaraju datum i mjesto fotografiranja. Fotograf isporučuje obrađene fotografije koje su urednica i urednički tim odabrali.

Nakon što urednica primi lektorirani tekst i pripadajuću fotografiju, predaje ih dizajneru koji radi prijelom stranice s potpisanim novinarom, fotografom i stilistom. Dobiveni prijelom stranice urednica pregleda, a ako postoji potreba za korekcijom, dizajner unosi ispravke na prijelomu. Kada dizajner napravi sav prijelom, teme se slože po određenom redu i radi se priprema za tisk. U tiskaru se odlazi ako postoji potreba za pregledom naslovnice časopisa.

Za cijeli ovaj posao urednica i suradnici imaju nekoliko mjeseci na raspolaganju, ali u međuvremenu moraju dogоворити и који ће се proizвести reklamirati, jesu li reklame plaćene, treba ли неки tekst prevesti itd. Svake godine organizira se i veliki sajam vjenčanja u nekoliko najvećih gradova u Republici Hrvatskoj, што је vrhunac posla за cijeli tim. U tom periodu novinari rade по cijele dane i vikendima, kako bi na najbolji mogući način predstavili svoje partnere i vlastiti cjelogodišnji rad. Nakon objave broja, cijeli se postupak ponavlja, ali s drugačijim sadržajem.

Posao urednika rubrike u dnevnim novinama

Radni dan urednika jedne rubrike (npr. Vijesti, Politika, Sport, Kultura, Svet, Showbiz, Scena ili Crna kronika) u visokotiražnim dnevnim novinama poput *Večernjeg lista* formalno započinje oko 9 ili 10 sati

ujutro, ovisno o redakciji. Na jutarnjem kolegiju (sastanak koji obično vodi glavni urednik ili njegov zamjenik) urednici svih rubrika najave glavnom uredništvu najnovije dođaјe iz svojih sektora te iznesu ideje na koji način planiraju predstaviti aktualnosti na stranici koju uređuju. To znači, unaprijed najave što će im biti „slager“ (glavni tekst na stranici), a što B, C i D tema.

Nakon kolegija urednik u rubrici održi sastanak sa svojim novinarama i podijeli im zadatke. Oko 11 sati, kad su novinari već na terenu sa svojim zadacima ili u redakciji počinju pisati na temu koju su dobili (iako i oni predlažu teme svom uredniku),

urednik rubrike s grafičkim urednikom „crta global“, odnosno formataira stranicu - то znači da određuje grafičke okvire i izgled „kućica“ u koje se kasnije ubacuju tekstovi i fotografije i popunjavaju unaprijed određeni formati za opremu teksta (naslovi, nadnaslovi, podnaslovi, međunaslovi ili neki citati iz teksta).

U međuvremenu urednik telefonira i koordinira informacije koje stižu s terena, bilo da on zove ljude (informatore) ili obrnuto te pretražuje internetske portale, kako bi doznao što drugi mediji imaju i je li netko već objavio informacije tragom kojih će urednikovi novinari premetiti svoj follow up te

priče s portala (nastavak, dopunu s detaljima). Kad novinari završe pisanje svojih priča u zadanim „kućicama“ (zadane kartice teksta), urednik prvi pročita tekst i porazgovara s novinaram, kaže mu što je u tekstu dobro, a što još eventualno mora popraviti ili doraditi te pošalje tekst internim kompjutorskim sustavom lektoru na čitanje. Kada lektor završi svoj posao, stavi oznaku da je tekst u redu, urednik ga ponovo pogleda i opremi, tj. stavi nadnaslov, naslov, podnaslov i popuni sve zadane forme, ubaci slike i sl., te stavi status da je tekst spreman za tisk.

Večernji list

Oko 14 sati obično se održava drugi kolegij zaredom, na kojem urednici glavnom

uredniku podnose izvješća o napretku planiranih aktivnosti, što se novo dogodilo od jutarnjeg kolegija pa do tog trenutka i kako su odlučili predstaviti informacije na stranici, te predlažu najave za naslovnu stranicu (prema važnosti ili ekskluzivnosti događaja). Često se u praksi planirani jutarnji izgled stranice do popodne i roka za slanje u tisk potpuno razlikuje jer to u dnevnim novinama ovisi o događanjima. Dnevni događaji uvjetuju izgled novina, a urednici i novinari moraju biti vrlo fleksibilni i sposobni odmah reagirati. Po tome se prepoznaju dobri novinari i urednici. Oko 16 ili 17 sati puštaju se prva izdanja novina u ti-

sak, a u međuizdanja ubacuju se izmjene, ukoliko je to potrebno. Na kraju tog dijela radnog dana urednik okvirno dogovara s novinarima što će raditi te skicira raspored novinara na terenu za sutrašnji dan. Time radni dan urednika rubrike završava, osim ako se u međuvremenu opet nešto ne dogodi pa ga dežurni urednik s deska zove da telefonom organizira posao zbog te promjene i

ubacivanja u sljedeće izdanje, ili da se vrati u redakciju i osobno ispočetka „prelomi“ stranicu. Radni dan urednika i ostalih novinara u dnevnim novinama često traje od 12 do 14 sati dnevno, a ne kaže se bez razloga i 24 sata na dan jer urednik uvijek mora biti u pravnosti, dostupan i na raspolaganju glavnom uredništvu. Misli mu uvijek moraju biti s novinama.

Ako urednik navečer, dok kod kuće gleda televiziju i bilježi si ideje za sljedeći dan, vidi i čuje nešto na što treba odmah reagirati, često i kasno navečer zove svoje novinare da im dodjeli zadatku da obrade aktualnu temu ili da se tim događajem bave iduću dan. Uglavnom, od urednika se traže kreativnost, informiranost, dobre organizacijske sposobnosti, vještine komuniciranja s

novinarima i nadređenima te odgovornost za sadržaj koji predstavlja na svojim stranicama. Posao urednika vrlo je težak, naporan i stresan, kako zbog radnog vremena i odgovornosti za sadržaj, tako i zbog istodobne izloženosti stalnom sudu i nadređenih i javnosti, tj. čitateljstvu ili gledateljstvu.

Tekst napisala:
Helena Mađer, učiteljica
Njemačkoga jezika

Moji izleti u svijet novinarstva

Od ranog djetinjstva usvajala sam radne navike, odgovornost pri ispunjavanju dužnosti i otvorenost prema različitim poslovima.

Kao srednjoškolka i studentica radila sam kao voditeljica u kreativnoj dječjoj radionici, radnica u tvornici auto dijelova, dadilja, asistentica, prevoditeljica, a neko vrijeme i kao zaposlenica u medijima.

U pravilu, svaki posao koji sam prihvatile nosio je sa sobom neke prednosti u odnosu na prethodni posao koji sam radila – povoljniju lokaciju, bolju plaću, zanimljiviji sadržaj rada, usvajanje novih vještina i upoznavanje neobičnih ljudi, a ponkad je donio i uvjerenje da zapravo onaj prethodni posao ne bih tako rado ponovno radila i da postoje i bolji poslovi. No, jedno je sigurno – s vremenom rad iz potrebe prijeđe u naviku, a iz navike u način življenja. Svaki novi i drugačiji posao obogati nas, poveže s novim ljudima, donese nam nove ideje, spoznaje i razvoj, prilagođavanje, stjecanje vještina, komunikaciju s ljudima, manju ili veću finansijsku dobit, ali i veliko zadovoljstvo postignutim rezultatima rada. Zahvalna sam jer su me roditelji naučili da se u životu treba okušati u različitim poslovima

i situacijama jer ne znam kako bismo inače shvatili što u životu ne želimo raditi.

Podijelit ću s vama jedno od svojih najzanimljivijih radnih iskustava – rad u medijima.

U ljeto 2007. godine odslušala sam sva predavanja na četvrtoj godini fakulteta i planirala otpotovati u Njemačku te treće ljeto zaredom provesti u tvornici auto dijelova stišćući gumbe na velikim čudnim strojevima koji glodaju, bruse i buše kućišta za getribe (ni dan-danas nisam sigurna što je to točno, a obarala sam rekorde s 1666 komada u osam sati). Par dana prije putovanja prijateljica me pitala želim li doći na razgovor za posao u *Večernji list*, trebali su nekoga za rad u rubrici TV program. Nisam znala što taj posao podrazumijeva, ali sam se odazvala pozivu i odmah bila zaposlena na to radno mjesto. Bila sam presretna jer više nisam morala stiskati gumbe na čudnim strojevima, mogla sam ostati u Zagrebu s prijateljima, stanovaći sam u studentskom domu Cvjetno naselje – 100 metara od radnog mjesta, plaća je bila izvrsna za skromne studentske potrebe, a pojam *Večernjeg lista* zvučao je primamljivo i važno – tko bi mogao

i zamisliti da će imati priliku raditi na tako važnom mjestu, mjestu koje informira javnost i formira javno mišljenje! A čak nisam bila ni novinarka po zanimanju.

U vrlo kratkom roku morala sam usvojiti brojne vještine i znanja za proces oblikovanja televizijskog programa, koji je tekao na sljedeći način:

Oko 10 sati ujutro dolazim na posao. Provjeravam e-poštu na koju mi televizijske kuće (HRT, Nova, RTL, Z1, Ri TV, Jabuka, Kanal RI, TELEVIZIJA DALMACIJA, NeT, Tv4r i bosanskohercegovačke televizijske kuće BHT, Federalna TV, OBN, PINK i dr.) šalju program i sadržaj glavnih emisija i filmova za sutrašnji dan. Program je uvijek podložan promjenama tijekom dana pa trebam redovito provjeravati sandučić s dolaznom poštom. Potom provjeravam u internom računalnom sustavu jesu li grafičari pripremili „kućice“ na stranicama za TV raspored u koje će unositi tekst. Ako su „kućice“ spremne, s urednicom rubrike dogovaram koje će najave biti glavne, tj. koji film ili emisiju treba istaknuti s velikom slikom, naslovom i opisom sadržaja. Uvijek smo imali jednu glavnu najavu, nekoliko manjih, a

preostali se sadržaj samo navodio u stupcima. Aktualnost sadržaja bila je odlučujuća, a najavljujale su se emisije koje imaju veliku gledanost (TV kuće redovito prate gledanost emisija i, ovisno o postotku gledanosti, prema rezultatima slažu TV raspored). Glavna najava najčešće je bila neki poznati i kvalitetni film, npr. *Spašavanje vojnika Ryana* ili najava za prvu epizodu popularnog showa *Farma*. U manjim najavama nalazile su se važne informativne emisije, npr. *Nedjeljom u dva*, zatim popularne serije koje se prikazuju u večernjem terminu, npr. *Dr. House* ili, primjerice, edukativna emisija o zdravlju za koju bismo urednica i ja procijenile da će gledateljima vrijediti pogledati i nešto naučiti.

Nakon odluke o važnosti emisija, iz e-pošte kopiram rasporede i opise emisija i raspoređujem ih u „kućice“. Ponekad nemam dovoljno teksta pa ga trebam nadopuniti ili potražiti na internetu, a ponekad je „kućica“ premala pa trebam skratiti dobiveni tekst (najzabavniji dio dana bio je kada je kolegica, koja je uređivala stranice s horoskopom i križaljkama, trebala odlučiti koji će dio teksta iz horoskopa izbaciti, a koji ostaviti). Ubrzo moram u sustavu pronaći fotografiju za film ili osobu koja u njemu glumi. Često se događalo da fotografije treba potražiti na internetu, a s tim sam morala biti vrlo oprežna zbog autorskih prava na fotografije. Fotografiju šaljem curredama u foto rubriku kako bi je one izoštrole, izrezale i sl. To može potrajati jer njih pet-šest radi za cijeli *Večernjak* i čekaju ih stotine slika za obradu, a moja rubrika, naravno, nije bila najvažnija i najhitnija. Strpljenje je često igralo najvažniju ulogu u ovome poslu.

Kada su tekst i fotografije ubačeni na stranicu, pokraj svake emisije trebam staviti maleni pravokutnik na kojem piše SPORT, SERIJA ili FILM i smjestiti ga u stupac pokraj vremena u koje ta emisija započinje. Mislim da sam zbog tih kvadratića i titravog ekranu nakon godinu dana počela nositi naočale...

Nakon što sam složila sadržaj i izgled, stranice šaljem na pregled grafičkim tehničarima. Oni pregleđavaju i popravljaju „kućice“, povećavaju i smanjuju font slova, namještaju slike itd., a nerijetko me nazovu i kažu da trebam naći drugu sliku zbog loše kvalitete (da, znam, ali sliku za glumca iz filma koji se prikazuje u srijedu u 14. 30 sati stvarno nije lako pronaći jer mu je to vjerojatno bila jedina uloga u životu) ili da još barem dva sata neće stići pogledati stranice jer imaju važnijeg posla. Razumijem da su politika, sport i crna kronika važnije rubrike od moje... Čekam dok ne završe, a to je znalo biti i oko 17 sati. Tada je išao prvi tisak za regije Slavoniju, Dalmaciju, Istru... jer se nakon tiskanja novine moraju poslati u te udaljene krajeve ako se ne tiskaju negdje bliže tim odredištima. U međuvremenu se znalo dogoditi da televizijske kuće putem e-pošte jave da umjesto npr. *Spašavanja vojnika Ryana* ide film *Povratak u budućnost*. Tada za mene nastaju problemi jer u vrlo kratkom vremenskom razdoblju moram cijeli postupak proći ispočetka – traženje teksta za najavu, obrada fotografija, čekanje grafičara.

Nerijetko sam ostajala na poslu do 22 sata navečer, a petkom redovito do 1 sat u noći jer sam htjela izbjegći dolazak na jedan sat u subotu oko podne. Problem je, osim u izmjenama programa, bio i u sporosti računala, tj. „teškim stranicama“ s puno slika koje se sporo učitavaju ili, primjerice, zbog nestanka struje, kada nisam prethodno spremila promjene koje sam unosila zadnjih sat vremena, a najčešće zbog same činjenice da su moje stranice od manje važnosti od aktualnih zbiranja, zbog kojih sam uvijek morala čekati foto rubriku i grafičare.

U međuvremenu trebalo je na isti način pripremiti i tjedni TV raspored koji se objavljivao u inozemstvu. Zvali smo ga INO i bilo mi je zanimljivo za vrijeme godišnjeg odmora u Stuttgartu kupiti to izdanje

novina jer nikada ranije nisam uživo vidjela te stranice, svojih ruku djelo. Tijekom tih turbulentnih godina dana provedenih pred Večernjakovim računalom, naučila sam koristiti razne računalne programe, biti strpljiva i organizirana, upoznala sam puno inteligentnih i zanimljivih ljudi te stekla vrijedno životno iskustvo. Negativne strane toga posla bile su neizbjegni stres, dugo i neizvjesno radno vrijeme, radni blagdani i praznici, a slobodni dani 30. travnja, 14. kolovoza i 31. prosinca, na koje svi ostali ljudi rade. U zadnjih osam godina puno se toga promijenilo jer je tehnologija znatno napredovala. Sada postoje internetski portali koji su tada tek bili u začecima, vijesti se šire brže nego ikada, a kvalitetne serije, filmovi i emisije niču kao gljive poslije kiše. Vjerujem da je ova vrsta posla postala još zahtjevnija i stresnija. Ne bih htjela ponovno raditi ovaj posao, ali se ne bih ni odrekla iskustava koje sam stekla radeći u *Večernjem listu*.

Vjenčanja

Druge radno iskustvo u medijima stekla sam kao prevoditeljica za njemački jezik u modnom časopisu *Vjenčanja*. Taj se posao znatno razlikovao od prethodnoga. Nisam imala radni stol i računalo u redakciji, nego sam s urednicima surađivala putem e-pošte i telefona. Urednica bi mi poslala tridesetak tekstova i obavijestila me do kada sve mora biti prevedeno. U pravilu sam imala oko mjesec dana za odraditi cijeli posao, a bilo je vrlo stresno jer sam ponekada bila zaposlena i u školi pa bih većinom danju radila u školi, a noću prevodila. Uvijek sam morala biti telefonski dostupna, a u tom periodu sam po prvi puta počela koristiti i mobitel za provjeravanje e-pošte. Bilo je, naravno, najbolje kada sam imala samo jedan posao jer prevoditelj mora biti odmoran, koncentriran i vrlo pedantan. Sviđao mi se posao prevoditeljice jer su teme bile vrlo zanimljive i

vesele, proširivala sam svoj rječnik i općenito ponavljala i unaprjeđivala znanje njemačkoga jezika, imala sam izvrsnu suradnju s urednicom i ostalim kolegicama te sam puno doznala o svijetu mode, putovanjima i restoranima. Ipak, nakon otprilike dvije i pol godine nisam bila žalosna zato što je suradnja prekinuta. Najljepše je svakodnevno biti okružen ljudima i imati ravnomjerno raspoređen posao, a ne cijeli mjesec provesti pred računalom, a sljedeća tri ne imati honorar. Osim prevođenja, dobila sam priliku napisati članak za poglavlje „Stvarna vjenčanja“. Evo početka...

Moje prijateljice

Svaka je potpuno drugačija – romantična, zaljubljiva, vrckasta, razumna, požrtvovna, oštra, vrijedna, pouzdana, vesela, kritična, iskrena, pobožna, nasmijana, pedantna...

Tekst: HELENA MAĐER

Fotografija: DANIJEL CRNEK, MD STUDIO

Dan je kao slovo, mjesec kao stranica, a godina kao knjiga – kad zatvorimo omot, zaključimo da...

Tekst napisala: Helena Mađer,
učiteljica Njemačkoga jezika

38. Međunarodni sajam knjiga Interliber u Zagrebu

Meštari na Interliberu

Naša vrijedna novinarska skupina u petak 13. 11. 2015. posjetila je Zagrebački velesajam na kojem se i ove godine održava Interliber, 38. po redu. Ako smo se i ponadali da na Velesajmu neće biti gužva jer je petak ujutro, odmah po dolasku shvatili smo da je nuda bila uzaludna. Ljudi svih generacija zainteresirali su se za ovogodišnju ponudu na Interliberu i dolazili u velikom broju.

Meštari ispred paviljona

I ove godine ljubitelje knjiga dočekali su puni 5. i 6. paviljon: dolazak hrvatskih i inozemnih književnih zvijezda, neposredni razgovori s nekim od autora uz potpisivanje knjiga, brojni stari i novi naslovi, poznati i manje poznati izdavači – to je samo dio ponude kojom nas je ove godine Interliber počastio.

Oni koji vole igre na računalima, otišli su na Infogamer u 8. paviljon i vidjeli mnogo igara – ne samo igre

za računalo i igrače konzole, već i zanimljiv izbor društvenih igara. U 5. i 6. paviljonu mogli ste naći različitim knjiga – od kuhanica i slikovnica do rječnika i romana za starije. Mogli ste zaviriti u antikvarijat i pregledati knjige puno starije od vas, vidjeti i štandove sa stripovima, kalendare i još mnogo toga.

Ukratko, na Interliberu ste i ove godine mogli provesti ugodno i zanimljivo vrijeme, a bilo bi lijepo da ste se kući vratili s barem jednom novom knjigom.

Gregor Marangunić, 5. a

Meštri u posjetu HRT-u

Što se krije iza kamere?

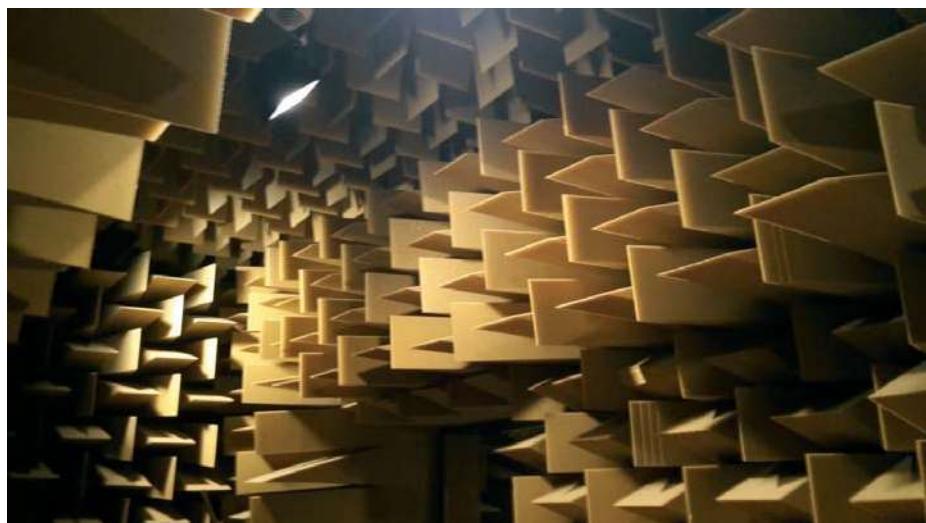
Novinarska grupa naše škole svoj je ovogodišnji posao započela posjetom Hrvatskoj radioteleviziji. U ponedjeljak, 19. 10. 2015. godine, u pratišti gospođe Nade Chedid obišli smo studije, gluhu sobu, vidjeli mnoštvo kamera i ostalu opremu potrebnu za snimanje ...

Naučili smo da je Hrvatski radio krenuo s radom davne 1926. , a Hrvatska televizija s emitiranjem započela je 1956. godine. HRT je hrvatska javna radijska i televizijska ustanova. Za razliku od ostalih televizijskih centara, HRT se ne finančira od reklama. Osim novinara, kamermana i redatelja, na HRT-u rade i zidari, tapetari, kostimografi, statisti, lektori i mnogi drugi. Obišli smo mnoge studije za snimanje radio drama, televizijskih emisija...

U gluhoj sobi ne smije se biti više od pola sata jer se može oglušiti, a nakon nekoliko minuta čuli smo otkucaje svoga srca. Jako nam se svidio vizualni studio u kojem su svi zidovi zelene boje, a kamere ju ne vide. Tamo se snimaju vremenske prognoze, a voditelji i glumci ne smiju na sebi imati ništa zeleno jer bi izgledali kao da imaju rupu na tijelu.

Bili smo i u najvećem studiju u jugoistočnoj Europi gdje se snimala poznata emisija *The Voice*, a sada je sve namješteno za emisiju *Maestro*. Rado bismo ponovili ovaj posjet jer smo jako puno naučili o snimanju i sada nam je čudno gledati emisije koje se snimaju u studijima koje smo posjetili.

Paula Zdelar, 7. a

Gluha soba u kojoj smo čuli otkucaje svoga srca

Za voditeljskim pulmom Dnevnika

Kulise za emisiju Maestro

Tematski članak

Kako vratiti časopise među djecu?

*„Dragi Lastane, koji je tvoj životni cilj?“ „Da neprimjetno nikad ne odrastem!“ Dokumentarni film *Dragi Lastane*, scenaristice i redateljice Irene Škorić, o tajnom strip junaku *Modre laste*, u siječnju je prikazan na HRT-u, a mene je natjerao da se zapitam kada sam zadnji put u rukama imala neki od školskih časopisa koje sam obožavala u nižim razredima.*

„Dragi Lastane, poljubila sam dečka, jesam li trudna?“, „Kako se riješiti bubuljica?“, „Voli li me?“ ili „Zašto mrzim roditelje?“ bila su neka od često postavljanih pitanja Lastanu. On je uvijek strpljivo odgovarao, ponekad i šaljivim odgovorom, no u pozadini se uvijek nalazila ljubav prema djeci.

Školski su časopisi za učenike viših razreda danas pravi neznanci. U filmu je glavna urednica Željka Horvat-Vukelja rekla kako i danas mnogo učenika piše pisma Lastanu, ali znatno manje nego prije. Smanjivanje broja pisama Lastanu pokazatelj je da stariji učenici ne odabiru časopise kao vrstu zabave i izvor informacija.

Učenici viših razreda naše škole slabo čitaju časopise. U nižim razredima situacija je bolja: učenici kupuju časopise, a učitelji ih koriste kao didaktički dodatak nastavi. Jelena Čeko, učiteljica trećeg razreda, prosječno koristi časopise jednom tjedno za Prirodu i društvo, Likovnu kulturu i Hrvatski jezik. „Na Likovnoj kulturi izrezujemo nešto iz časopisa, a za Hrvatski jezik koristimo priče i pjesme“, kaže učiteljica Jelena.

„Ne koristim časopise u nastavi, ali mi uvijek posluže za pripremu nastave“, kaže učiteljica kemije i biologije Danijela Kirsch. „Ne upotreblja-

vam ih u nastavi, ali neke zanimljive činjenice i informacije koje saznam iz časopisa govorim na satu“, kaže Igor Naglić, učitelj fizike, tehničke kulture, informatike i astronomije. „Nisam razmišljaо о služenju časopisom u samoj nastavi, ali bih mogao printati nešto iz časopisa ako učenici to žele“, rekao nam je Ante Kožul, učitelj povijesti.

Šest učenika viših razreda reklo je kako ne uzimaju školske časopise jer sadržaj ne odgovara njihovim in-

„Nikada me nisu zanimali časopisi, čitao sam samo stripove“, rekao nam je R. D. „Prijatelji iz razreda posvađali su se zbog postera poznatog filma The Maze Runner u četvrtom razredu kada smo umjesto Glazbene kulture imali školsku knjižničarku na zamjeni koja nam je donijela nekoliko primjeraka *Modre laste*. Učenice su na naslovnicu ugledale Dylana O'Briena, glavnog glumca filma, javile to svima te je krenula borba za postere, a nitko nije mario za ostale zanimljive sadržaje u Modroj lasti.“

Iako je većina za razlog neuzimanja časopisa odabrala nezanimljiv sadržaj, ima i onih koji svoje učitelje smatraju krivima i kažu da bi rado uzimali časopise kad bi bili upućeni na tu mogućnost. Moj generaciji najomiljeniji *Prvi izbor* ove godine uzima samo 1% učenika nižih razreda, zamjenio ga je *Smib* s 20%. *Smib* je svojim sadržajem privukao male čitače. Prošle je godine samo pet učenika viših razreda uzimalo je neki školski časopis, a ove godine nitko ne uzima časopis *Radost*.

Moja mama Martina Zdelar sjeća se svojih učeničkih dana: „Moj je razred jedva čekao novi broj *Modre laste*, obožavali smo Lastanove odgovore. Jednom sam i sama poslala Lastanu pitanje. Voljeli smo nagađati kakav će biti nastavak stripa. Pobjednik bi bio onaj čiji bi izmišljeni nastavak bio najsličniji onome u časopisu.“

Gledajući film i slušajući mamu, poželjela sam da i mi dijelimo slično uzbuđenje kad u školu dođe novi broj nekog školskog časopisa. Jesu li nove generacije same izabrale brze vijesti na internetu? Kako vratiti časopise među djecu?

Paula Zdelar, 7. a

teresima. Dvoje ih je zaboravilo na časopise, a sedmero učenika reklo je da im nakon četvrtog razreda to više nitko nije ponudio. Učenik E. K. H. tvrdi da se on čak i zainteresirao za uzimanje časopisa, ali je u nižim razredima dobio informaciju kako časopisi nisu za njegovu dob.

Učenici sadržaj časopisa opisuju kao nezanimljivo štivo za čitanje. Ne sviđaju im se priče i pjesme koje se unutra nalaze. Modru lastu navode kao jedini časopis koji bi eventualno uzimali i čitali jer ima rubrika koje su primjerenije za njih, ali to svejedno nije ono što njih zanima i o čemu bi htjeli čitati.

Korak do slave...

MEŠTROVIĆE TELEVIZIJSKE ZVIJEZDE

Nakon što smo u desetom mjesecu posjetili HRT te otvorili svijet iza kamere, ovaj smo put bez imalo straha stali i ispred kamere. Možda je bilo malo treme, ali ništa što bi nas moglo zaustaviti na putu do gledanja svojih prijatelja i sebe na televiziji.

Televizijska ekipa emisije *Navrh jezika* 16. 3. 2016. s Meštrima je snimala prilog o YouTubeu. Uz nas su na snimanju u školskoj knjižnici bili i Roko i Enes, YouTuberi. Govorili smo što smo istražujući za naš list saznali o

YouTuberima, kakve videe volimo gledati na YouTubeu, o YouTuberima koji zarađuju za život, zašto je bolje snimati na engleskom, ima li snimanje na hrvatskom neke prednosti...

Ovo je bila još jedna dobra suradnja naše škole i emisije *Navrh jezika*, a željeli bismo da se ona u budućnosti i nastavi.

Paula Zdelar, 7. a

Treme nema,
ali osmijeh je tu.

Oprema spremna

Nikolina, ne gledaj u
našu kameru. Kamera
koja će te prenesti na
TV-u je ispred tebe!

Profesionalci na djelu

Snimanje počelo!
Nikolina probija
led.

Intervju s Tomislavom Klauškim

Važno je da ti bude užasno stalo

Ove školske godine većinu novinarske grupe čine učenici petih razreda. Sad se prvi put upoznaju s novinarstvom pa je najbolji način da saznaju što više o tome zanimanju bio da razgovaramo sa stručnjakom koji im može otkriti tajne zanata.

Novinar Tomislav Klauški tata je našeg učenika i člana novinarske skupine. Rođen je u Zagrebu prije 44 godine. Završio je Fakultet političkih znanosti, studij novinarstva. Na Fakultetu je pokrenuo studentski magazin *Puls*. Zatim je radio u dopisništvu riječkog *Novog lista*, u tjedniku *Nacional*, u zagrebačkom dopisništvu *Slobodne Dalmacije*, u *Poslovnem dnevniku* i na portalu *Indeks. hr*. Sada radi na Fakultetu političkih znanosti kao predavač na studiju novinarstva i kao kolumnist u *24 sata*. Član je Hrvatskog novinarskog društva.

KAKO POSTATI NOVINAR

Zašto ste odlučili biti novinar?

Kad sam bio mali, moji su roditelji kupovali novine, imali smo ih kod kuće na hrpetine. To mi je bilo super. Kako sam čitao novine, poželio sam biti jedan od onih koji ih pišu. Još kao klinac izrezivao sam iz novina slike, radio sam svoje novine u bilježnici. Htio sam pisati ono što sam čitao.

Zašto ste se odlučili biti politički, a ne na primjer sportski novinar?

Najprije sam htio biti baš sportski novinar. Čitao sam *Sportske novosti* i pratio sport. Čak sam za vrijeme studija kratko radio kao sportski novinar, a onda sam shvatio da ne mogu pisati o onome što jako volim, odnosno da ne budem navijač. Kad radiš sport, navijaš za neki klub i pišeš o nečemu što jako voliš i onda ne možeš biti objektivan i nepristran. Upravo zato otišao sam prema onome što je lako ne voljeti, a to je u ovoj zemljii politika.

Je li moguće da politički novinari budu u potpunosti objektivni?

Svojim studentima na Fakultetu objašnjavam da objektivnost kao objektivnost ne postoji. Ne možeš biti u potpunosti pošten prema svima. Uvijek ćeš negdje malo nategnuti za jednu ili drugu stranu, ma-

kar odabirom svojih sugovornika ili prostorom koji ćeš sugovorniku dati u tekstu. Teško je biti objektivan, ali ja mislim da treba biti pošten. Ako pišeš protiv nekog, daj toj osobi priliku da se obrani. Ako pišeš o nekoj temi, daj što više različitih mišljenja

„Ja novinarstvo više gledam kao poziv, a ne kao posao.“

o toj temi da slika bude kompletan. Nemoj vrijedati, nemoj napadati osobno, nemoj iskaljivati svoj bijes i mržnju na nekome. Tako radi pošten novinar. Ako tako radiš, svi će te cijeniti: i oni protiv kojih pišeš, i oni koji se s tvojim pisanjem slažu.

Koji je najzanimljiviji dio vašeg posla, a koji najdosadniji?

Najdosadnije bi možda moglo biti što stalno pišeš o istom; stalno ista tema, isti događaji, isti ljudi, iste rečenice, onda je to dosadno. Novinari se trude da bude raznovrsno. Najzanimljivije je svakako otkriti novu vijest, neku novu informaciju, naći neku tematiku koja će izazvati reakcije kod drugih ljudi. Kad netko prenese tu tvoju informaciju, kad te ljudi sretnu i kažu da si to super napravio, kad te pohvale. Kad netko čita tvoje tekstove, kupuje tvoje novine, gleda tvoju emisiju. Za novina-

ra je zapravo svaki dan novi izazov i to je ono što vas potpuno zaokupi.

Da ponovno birate, biste li opet bili novinar? Volite li raditi svoj posao kao na početku karijere?

Da, i opet bih bio novinar! Ali nisam siguran bih li svom sinu preporučio da bude novinar jer je to težak posao s neizvjesnom perspektivom. Ujedno mislim da je to najbolji posao na svijetu jer se možeš najbolje izraziti kao osoba, možeš biti baš kakav jesi. Ako je netko duhovit, može biti duhovit u novinama, ako je netko veliki istraživač, može biti istraživač u novinama, ako je netko aktivist, može provoditi taj aktivizam preko medija. Svi tvoji talenti u novinarstvu dolaze više do izražaja nego u drugim profesijama. Mislim da je to najbolji posao na svijetu i stalno ću ga raditi; ako ne kao novinar, onda kao profesor novinarstva.

POVJERENIK ZA MODRU LASTU I RADOST

Koji vam je u osnovnoj školi bio omiljeni predmet?

Teško pitanje... Možda ipak hrvatski. Mislim da je za novinara važno da ne samo da zna dobro pisati. To je osnova, moraš biti pismen. Važno je i široko obrazovanje – povijest, zemljopis, priroda..., sve moguće stvari. Novinari su vam sveznajuće

neznalice, odnosno neznaajuće sveznalice. Poznati su nam pojmovi iz svih mogućih društvenih grana, ali ne znamo puno o njima konkretno. Kad se želiš specijalizirati kao novinar za jednu granu, primjerice znanost, možeš to znanje produbiti. Mislim da je jako važno biti dobar u svim predmetima.

Jeste li u školi bili član novinarske skupine?

Kad sam ja išao u školu, nismo imali novinarsku skupinu, ali sam bio povjerenik za *Modru lastu i Radost*. To je bio moj prvi korak prema novinama. Naime, svaki razred imao je osobu koja je skupljala novac za te časopise, u mom razredu to sam bio ja. Može se reći da sam ja najprije počeo prodavati novine, a onda ih pisati (smijeh).

NOVINARSKI SAVJETI

Kako postati dobar novinar? Već rođenjem (imaš žicu i talent za to) ili se to nauči u školi i na fakultetu?

Dvije su stvari najvažnije: da budete motivirani za to što radite, da vam užasno bude stalo do toga što radite, te da budete znatiželjni, radoznali, da sve propitujete, da se snalazite u nepoznatim situacijama, da znate otići na neki teren, na neki put, da donesete vijest, da znate gdje ćete naći tu vijest. Mislim da je jako važna motivacija, da ti bude užasno stalo, da ti ništa ne bude teško, da si cijeli dan novinar. Novinar nisi od

sedam do tri ili od osam do četiri. Novinar si cijeli dan, svaki dan, vi-kendom, praznikom. Stalno gledaš što se događa, pratiš vijesti, pratiš događaje. Ja novinarstvo više gledam kao poziv, a ne kao posao.

Je li novinarstvo težak posao?

Mi novinari nekad znamo reći da je teško biti novinar, ali bolje i to nego raditi. U pravilu, kada radiš ono što voliš, onda ne moraš uopće raditi.

Ako voliš novinarstvo, neće ti ništa biti teško.

Novinarstvo je težak posao jer si dosta izložen stresu, pritisku ljudi o kojima pišeš. Imaš konkureniju pa je teško biti prvi, biti najbolji. Postoje velika očekivanja, ali i veliki pritisci na novinare, no ako ti je jako stalo do toga što radiš, to nećeš ni osjetiti. Mislim da je tako sa svakim poslom koji radite. Svaki je posao težak ako ga ne voliš. Novinarstvo je ipak specifičan posao, možeš uživati u njemu čak i kada ti je teško. Teško je dugo stajati na cesti, po zimi i čekati izjave, a to je nešto što novinari vrlo često moraju raditi. Prije nego sam postao kolumnist, i ja sam tako čekao pred sudovima, pred strankama čekajući izjave, a nitko ti ne želi ništa reći. Taj dio posla je fizički naporan. I dozla-boga dosadan. Ali dobar za tračanje.

Koji nam savjet možete dati kako bismo bili bolji novinari?

Budite znatiželjni, nemojte misliti da je išta glupo ili dosadno. Svaka tema može se napraviti zanimljivo. Ako hoćeš, možeš napraviti na primjer intervju sa čistačicom u školi i imati užasno zanimljivu priču o njoj.

Ona ti može sva-šta reći i ti mo-žeš o njoj svašta napisati. Morate imati otvoren um, gledati sliku široko, a svih strana. Nemojte se stavljati u neke kalupe, bu-

dite svoji, drukčiji, na svoju ruku, da se baš vas u tekstu čuje.

Je li vam urednik, kad ste tek počeli pisati, koji put vratio tekst i rekao da ga doradite?

Ne baš puno puta. Studentima kažem da je prvi šok kad ti se tekst vrati iskrižan. U novinarstvu se jako puno uči na greškama. Eliminacijom grešaka pola posla ste napravili. Ako već znate kako nešto ne treba

napisati, onda će vam se pročistiti ta forma odnosno način na koji treba pisati tekst. Problem s vraćanjem teksta je sljedeći: ja bih kao urednik svaki tekst napisao drugačije od nekog drugog. Nitko od vas neće napisati isti tekst o istoj stvari, uvijek ćete ga napisati na svoj način. Teško je, kad si urednik, propisivati novinarima kako tekst treba izgledati. Urednici bi trebali pustiti novinare da napišu tekst kako hoće, a onda oni provjeriti jesu li te informacije dobro prezentirane, raspoređene na pravom mjestu i na dobar način.

Što kad ti netko ne želi odgovoriti na pitanje?

Ništa, pokušavaš dok se ne uspiješ dobiti odgovor. Pitaš, zoveš, šalješ pisma, šalješ poruke da ti odgovori jer ti je to jako važno. U jednom ćeš trenutku prestati pitati i zaključit ćeš da ne možeš više čekati s tekstrom. Na-

pisat ćeš ono što znaš i da ti nakon više upita osoba nije htjela odgovoriti na pitanje, ali da si pokušavala. Iz mog iskustva, obično se ta osoba dva dana kasnije oglasi i onda ti napiše što ti je odbijala reći. Ima u tome puno trikova.

Kako se postaje kolumnist?

Ja sam uvijek pomalo naginjaо toj formi. Kad skupite dovoljno iskustva, kad jednostavno sazrete kao novinar, onda se krene u tom smjeru. Neki zreliji novinari odu u urednike, neki rade samo intervjuje, a ja sam otiašao u ovom smjeru.

Mislite li da je dobro da novinar mijenja redakcije ili da ostane duže u istoj?

Mislim da je dobro da mijenja redakcije. U jednoj redakciji dolazi do zasićenja, do neke razine kad vam je već sve dosadno. I kad ste ljudima dosadni. Prelaskom u novu redakciju dolazite do neke druge publike, dobijete novi zanos za novom afirmacijom. Iako, s druge strane neki no-

vinari se vole vezati uz pojedine novine, identificirati se s njima, postati zaštitni znak. Sve ovisi. Ja sam dosad volio mijenjati redakcije i poslove.

UREDNIK I UREDNIČKI POSAO

Jeste li ikada bili u svađi s urednikom? (smijeh) Jesam, bio sam, i oni sa mnom i ja s njima, ali mislim da je to normalan dio posla jer novinarska redakcija ne funkcionira kao neki drugi posao. Nema striktnog odnosa šefa i *zaposlenika*. Novinari nisu navikli slušati autoritete jer je to u biti njihov posao. Mi propitujemo autoritete. Propitujemo političare, premijere, predsjednike države, a onda slijedom toga propitujemo i svoje šefove. Barem bi to tako trebalo biti. Nisu to klasične svađe nego više natezanje svatko na svoju stranu. Ti se kao novinar hoćeš izboriti za najviše prostora za svoj tekst, a urednik vuče na svoju stranu. Tu onda bude malo „svađa“.

Jeste li nekada uređivali neke novine i kakav je to posao?

Da, uređivao sam novine. Napravio dio posla je što moraš 50 – 60 stranica ispuniti tekstrom. To izaziva nervozu kod urednika jer brinu hoće li stići na vrijeme. Noćna mora urednika je da ti je ostala prazna stranica, da ti netko nije predao tekst, da nisi nekom podijelio teme. Moraš naći pravnog novinara kojem će naći pravu temu da on to najbolje napravi. Kad on napravi po svome, ti si nezadovoljan jer nije napravio po tvome, ali kao što smo rekli: moraš pustiti novinara da se izrazi. Kao urednik moraš paziti i na slike koje će doći uz tekst, kakav ćeš staviti naslov, gdje će u novinama doći koji tekst. Najbolji tekst treba staviti na naslovnicu i na prednje stranice. Malo lošije tekstove staviš negdje unutra da ti popune prostor. Moraš misliti i na to koje bi tekstove ljudi voljeli čitati, moraš pogoditi ukus publike, je li neka tema zanimljiva za njih ili nije. Moraš misliti na to da imaš dovoljno publike kako bi prodao novine. Od toga se živi.

HND

Član ste Hrvatskog novinarskog društva (HND-a). Kakvo je to društvo i koja mu je uloga?

To je društvo koje bi trebalo unapređivati novinarsku struku. Novinari se tamo okupljaju da bi raspravljali kako rade, bi li mogli bolje raditi. To nije samo udruženje koje štiti novinara na radnom mjestu, hoće li imati veću plaću... To radi sindikat. Novinarsko društvo trebalo bi voditi računa o profesionalnim standardima. Novinari među sobom rješavaju probleme: lažu li neke novine ili pišu istinu, bi li trebalo pisati ozbiljnije i slično. Posebno je važna sloboda govora i to u svim granama: politika, sport, gospodarstvo... U kojim god područjima novinar djeluje, sloboda govora je užasno bitna. Uvijek se nekome stane na žulj kad si novinar i uvijek imaš nekog tko ti neće dati da pišeš onako kako hoćeš i o onome što hoćeš. Što je tema osjetljivija i opasnija, to će ti biti teže slobodno pisati. Mislim da bi se HND time najviše trebao baviti.

Jeste li kad dobili neku novinarsku nagradu?

Nažalost nisam, ali sam bio kandidiran za novinara godine prije četiri godine. Izgubio sam. Više sreće drugi puta.

TUŽBA JE DOBRA STVAR

Je li vas dosad netko tužio zbog članka koji ste napisali? Je li novinaru teško pisati ako se mora bojati tužbe?

Imao sam nekoliko tužbi, mislim šest ili sedam i nijednu nisam izgubio na sudu. Tužbe mogu biti korisna stvar zato što javnost, građani imaju pravo biti zaštićeni od ljudi koji imaju moć, a novinari i mediji imaju jako veliku moć. Ja mogu nekome kao novinar zaista uništiti život ako mi je to namjera. Ljudi moraju

imati pravo da se od toga obrane. I ja bih možda tužio nekog novinara da piše o meni laži. Najvažnije je da novinari pišu u skladu sa zakonom. U neku ruku moraju se bojati tužbe da bi što bolje radili svoj posao, da ne bi kršili zakon. Istovremeno treba se osigurati sa što više činjenica da budeš siguran da nisi pogriješio. Ako imaš dokaze za ono što pišeš, nemaš straha od tužbi. Problem je kad se tužbama služe ljudi koji žele spriječiti novinare da slobodno pišu i iznose informacije i činjenice.

IDEJE, USAVRŠAVANJE

Kako dolazite do ideja? Odredi li vam urednik temu članka ili vi sami?

Sad sam u poziciji da sam određujem. Kad sam bio mlađi novinar, dobivao sam zadatke i od urednika. Najbolje bi bilo da novinar sam traži

teme. Urednici su tu da popravljaju, usmjeravaju novinare da od onoga što donesu naprave najbolje za novine ili za televiziju. Sad si sam određujem teme jer pišem kolu-

mnu svaki dan pa biram kako će raditi. To je i dobro i loše jer mogu sam sebi raspoređivati kako će raditi, ali nekad ti treba urednička ruka da te malo usmjeri u nekom pravcu jer ti kaže da negdje možda malo griješiš, da negdje pretjeruješ, da ti je nešto možda dosadno, nešto previše *nabrijano*... Novinar treba malu korekciju. **Pišete li svoje tekstove kod kuće, u neko određeno doba dana...? Je li vam se dogodilo da vam nedostaje inspiracija?**

Pišem svaki dan, uglavnom u prijepodnevnim satima. Imam rok do kada trebam predati tekst. Nekad pišem navečer, nekad popodne, nekad pišem dva teksta dnevno, tri, ovisno kakvi budu događaji. Uglavnom imam inspiracije, a kad je nemam malo više se potrudim. Kad mi dođe inspiracija, npr. sad u ovoj učionici, mogu sjesti i za 15 minuta

napisati tekst. Ako nemam inspiracije, onda moram puno sjediti, puno čitati, zvati neke ljudе, razgovarati s puno ljudи. Novinarima je bitno da slušaju tuđe stavove, da idu na Facebook, na Twitter, pogledaju komentare ljudи i tako saznaju neke nove informacije i čuju druga mišljenja. Zovem i prijatelje, neprijatelje, protivnike, suparnike. Za novinara je jako važno čuti suprotno mišljenje, važno je da ima nekoga tko misli suprotno od njega jer onda ima najobjektivniju sliku.

Koliko vam vremena oduzima istraživanje za neki tekst?

Samо pisanje teksta meni ide brzo, mogu za pola sata, sat vremena napisati tekst, zatim ga još pola sata uređujem. Kad napišeš tekst, onda ga još čitaš, ispravljaš, mijenjaš, provjeravaš jesи li dobro napisao. Istraživanje je stalno, ujutro sjednem pisati, ali moguće je da sam sinoć nešto čuo na televiziji ili pročitao u novinama pa sam već napravio pola tog istraživanja. Ako ujutro sjednem i ne znam što ču, malo više mi treba za istraživanje. Duljina pisanja teksta je individualna. Neki novinari pišu jako brzo, nekim treba puno više vremena.

Za većinu poslova potrebno je usavršavanje. Kako se usavršava novinar? Kako se vi usavršavate?

To je kod novinara odlično, to što oni stalno uče. Od prvog razreda osnovne škole učiš, usavršavaš se. Upišeš se u neku dobru srednju školu i na fakultet. Novinar ne mora nužno ići na novinarski fakultet, može ići na bilo koji drugi fakultet pa opet raditi kao novinar. Formalno obrazovanje za novinara nije toliko bitno kao cje-loživotno učenje. Ja sad pokušavam nadoknaditi ono što nisam naučio prije. Neke rupe iz znanja koje vučem iz školovanja sad doma pokušavam popuniti čitajući knjige o tome – neke knjige iz povijesti, iz političkih znanosti, ekonomije...

UZORI

Koje strane novine cijenite i zašto?

Jako volim engleske novine i neke američke. Pokušavam pisati kao

engleski novinari. Oni imaju neku mješavinu zanimljivosti i duhovitošti, uspijevaju biti provokativni, a da nikoga ne uvrijede, na razini satire da budu oštiri, a da se nitko ne njih ne bi naljutio. Volim *Guardian*, *New York Times*. Ne volim novine koje su dosadne, volim novine koje su zanimljive. Da bi bio ozbiljan, ne moraš pisati dosadno. To je predrasuda.

Imate li neki novinarski uzor?

Konkretno imenom i prezimenom nemam nikoga. Kad sam počinjao, htio sam raditi kao neki sportski novinari. Onda sam neko vrijeme htio pisati kao novinari vanjske politike *Vjesnika*. To su naše novine koje su se nedavno ugasile, a bile su nekad najveće. Htio sam pisati o vanjskoj politici, a *Vjesnik* je onda pisao o Americi, o Njemačkoj i Francuskoj. Oni su bili novinarska elita pa sam htio pisati kao oni.

BUDUĆNOST NOVINA I NOVINARSTVA

Je li u Hrvatskoj moguće raditi (i živjeti od toga) kao slobodan novinar ili je lakše biti zaposlen u nekim novinama?

I jedno i drugo. Ako si zaposlen u novinama, ipak imaš neku sigurnost, plaću, stalne prihode, božićnicu, pravo na prijevoz. Ako si slobodan novinar, onda možeš birati u kojim novinama ćeš što objaviti i možeš potpuno slobodno birati teme o kojima ćeš pisati. Tad ipak može biti problem s plaćanjem tog teksta. Ako ima malo novina na nekom tržištu, onda je teško prodati tekst. U Americi gdje ima jako puno novina i svih vrsta publikacija lakše je prodati tekst. U Hrvatskoj je novinarsko tržište dosta skučeno pa je teško biti slobodan novinar.

Informiraju li se ljudi više čitajući tiskane novine ili internetske portale?

Težak je odgovor na to pitanje. Internet je novine učinio užasno dostupnima. Na internetu možeš či-

tati bilo koje novine na svijetu koje hoćeš pijući kavu u svom dnevnom boravku. Ne moraš čak otici na kiosk kupiti novine. Kad kupuješ novine, dobiješ samoj jednu sliku o nekom događaju. Na primjer ako kupuješ *Jutarnji list*, dobiješ samo informacije koje su u tim novinama, a ako čitaš sve novine na internetu, dobiješ cjelokupnu sliku. Problem je u sljedećem: na internetu bi trebale biti samo vijesti i užasno puno informacija, a novine bi ti trebale dati štivo za čitanje, neke malo veće i zahtjevne tekstove, neke intervjuje, reportaže, komentare. U novinama bi trebalo biti malo ozbiljnije novinarstvo. Ako želiš baš čitati, otici ćeš kupiti novine, a ako želiš brzu informaciju, bit ćeš na internetu. Jedno i drugo bi se trebalo nadopunjavati. Mislim da novinarstvo ide u smjeru da se to poveže jedno s drugim. Problem je u financiranju novina.

Kako vam je raditi sa studentima?

Svojim studentima nastojim pobuditi ljubav prema novinarstvu i prema pisanju. Puno njih misli da neće moći pisati kao neki stariji novinari, a ja ih želim ohrabriti, upaliti tu iskru. Moji studenti drugi su senzibilitet u odnosu na moju generaciju. Funkcioniraju u razini Facebook i Twitter statusa, dugačak tekst teško čitaju ili pišu, sve mora biti kratko, sve je u 140 znakova. Dručiće gledaju na

svijet, ne zanima ih sve, zatrpani su informacijama. Moja generacija imala je manje medija pa su nam sve informacije bile dragocjene; čitali smo novine, gledali emisije... Današnji studenti ravnodušni su prema svemu što se događa, ali istovremeno znaju kako brzo reagirati. Novinarstvu će trebati ljudi koji će moći sami slikati, sami snimati, sami otici na teren, sami se voziti, sami napisati tekst i urediti ga.

Razgovarala: Nikolina Kardum, 5. c

Fotografije: Lucija Sever, 5. c
i Paula Zdelar, 7. a

ŽUPANIJSKA NATJECANJA

predmet	ime i prezime učenika	razred	mentor	ostvareno mjesto
Hrvatski jezik	Roko Dubravica	7. a	Gordana Ljubas	13.
	Mia Perkovac	8. b	Snježana Akrap	12.
Engleski jezik	Mia Perkovac	8. b	Ana Domić Tunguz	1.
Matematika	Roko Dubravica	7. a	Snježana Zuanović	21.
	Lovro Vladić	7. b	Snježana Zuanović	3.
	Marija Čorić	7. d	Snježana Zuanović	17.
	Leon Bartovčak	8. a	Ida Kristović	12.
	Mia Perkovac	8. b	Ida Kristović	14.
Biologija	Ema Roksandić	7. a	Ljiljana Nimac	13.
	Mia Perkovac	8. b	Ljiljana Nimac	5.
	Hana Rajić	8. c	Ljiljana Nimac	13.
Kemija	Mia Perkovac	8. b	Danijela Kirsch	19.
Fizika	Matej Nikolić	8. c	Marja Krstulić	14.
Geografija	Luka Čorić	5. c	Renata Češljaš	10.
	Luka Dobrinčić	7. b	Renata Češljaš	24.
	Lukas Baltas	7. d	Renata Češljaš	3.
Tehnička kultura	Lucija Sever	5. c	Igor Naglić	1.
	Borna Rubinić	7. a	Igor Naglić	12.
	Nikola Renić	7. b	Igor Naglić	8.
	Krunoslav Lonjak	7. d	Igor Naglić	23.
TZK	Košarkaška ekipa	8. a, b, c, d	Hrvoje Đurak	3.
Astronomija	Maksim Kranjec	6. a	Igor Naglić	2.
	Jakov Pleše	6. c	Igor Naglić	3.
	Daniel Kurtušić	6. c	Igor Naglić	4.
	Jan Bakarić	7. a	Igor Naglić	2.
	Domagoj Hudiček	7. a	Igor Naglić	3.
	Lovro Balen	7. a	Igor Naglić	6.
Njemački jezik	Doris Zaić	8. c	Helena Mađer	87.
	Vedran Zimakijević	8. c	Helena Mađer	92.
	Ivan Pavlović	8. c	Helena Mađer	92.
LiDraNo	Cora Borković	7. a	Gordana Ljubas	Urednica Meštara predloženih za državnu smotru
	Zoa Božić	5. a	Gordana Ljubas	
	Petra Prskalo	5. a	Gordana Ljubas	novinarski rad predložen za državnu smotru

Na **državnim natjecanjima** pozvani učenici ostvarili su sljedeći uspjeh:

Lucija Sever (tehnička kultura) – 10. mjesto

Lovro Vladić (matematika) – 7. mjesto

Mia Perkovac (engleski jezik) – 3. mjesto

Domagoj Hudiček (astronomija) – 6. mjesto

Na državnom natjecanju iz engleskoga jezika

Izborila sam treće mjesto

Prema gradu Krku krenuli smo oko 13.00 sati autobusom. Većinu puta provela sam brbljajući s Martom Bandur, starom poznanicom iz glazbene škole. Dogovorile smo se da dijelimo sobu s još jednom djevojkicom, Iris Stare. Iris i ja smo odmah postale najbolje prijateljice, kao da se poznajemo godinama.

Nažalost, tu noć nismo mogle spavati. Utorak je započeo loše, a lošije završio. Sastavak, prvi dio pisanoga dijela, dobro je prošao. Test nije bio toliko težak, ali sve nas je iznenadio zadatak s kulturom koji nitko nije očekivao. Kombinacija umora, neočekivanog zadatka i nedostatka sreće dovela je do lošijeg rezultata nego što sam očekivala. Bila sam peta.

Sljedeći dan sreća mi se nasmiješila. Na usmenom dijelu ostvarila sam maksimalan broj bodova i otkrila

da je moja žalba na jedan zadatak bila uspješna. Na povratku u hotel sreli smo dvije cure, Laru i Janu. Kao i s Iris, odmah smo postale najbolje prijateljice. Ostatak dana provele smo zajedno. Prije odlaska razmijenile smo kontakte i obećale da ćemo ostati prijateljice.

Konačni rezultati stigli su u pet sati. Bila sam se pomirila s petim mjestom, ali sam ipak izborila treće. Bila sam toliko emocionalno iscrpljena da sam mogla osjećati samo olakšanje.

Vratila sam se u Zagreb oko osam sati navečer, umorna ali relativno zadovoljna.

Mia Perkovac, 8. b

Na državnom natjecanju iz tehničke kulture

Važno je sudjelovati!

Sve je počelo putom u Primošten na 58. državno natjecanje mlađih tehničara. Sa svojim mentorom, profesorom Igorom Naglićem, u Primošten sam stigla oko 14 sati. Nakon smještanja u hotel „Zora“ počele su moje zadnje pripreme za sutrašnje natjecanje. U srijedu sam na svečanom otvaranju natjecanja čula mnoge riječi podrške i vidjela poseban program koji je OŠ Primošten, kao domaćin, pripremila za natjecatelje. Natjecanje je trajalo tri dana, od srijede, 30. 3. 2016. do petka, 1. 4. 2016. Četvrtak je bio dan prepun obaveza. Odmah nakon doručka uslijedilo je pisanje testa iz tehničke kulture u kongresnoj dvorani hotela „Zora“, a nakon toga šestosatna izrada tehničke tvorevine. Radni je zadatak bio izraditi malenu škrinju od balze. Nakon večere u četvrtak uslijedio je mali odmor, no već sljedeće jutro morala sam biti spremna za obranu rada pred komisijom. U

petak, zadnjeg dana natjecanja, pronašla sam мало vremena i za razgledavanje prekrasnog Primoštена. Nakon toga, neslužbeni rezul-

Zaposlena Lucija

tati natjecanja su već bili izvješeni. Nakon njih uslijedili su i službeni rezultati te podjela radova. Zadnji sati moga boravka u Primoštenu polako su prolazili i nakon svečanog zatvaranja natjecanja i podjele

priznanja prvacima, svi natjecatelji spremali su se za polazak. Iako nisam bila prva već deseta, svojim rezultatima bila jako zadovoljna jer sam već dobila dovoljno veliku nagradu – sam dolazak na državno natjecanje. Uz dane pretrpane obavezama, pisanjem testova, izrađivanjem tehničkih tvorevina, u Primoštenu sam se i dobro zabavila te upoznala mnogo novih prijatelja. Nakon dolaska u Zagreb, u petak, oko jedanaest sati navečer, uslijedio je povratak u stvarnost. Poslije nekoliko dana provedenih u Primoštenu, uz toliko toga lijepog za prisjetiti se, i napisljetu, uz puno toga naučenog, sljedeće će godine imati još više razloga i još veću želju za odlaskom na državno natjecanje kako bih još jednom prošla kroz to fantastično iskustvo.

Lucija Sever, 5. c

Državno natjecanje iz matematike

Treću godinu za redom

Evo mene i treće godine za redom na državnom natjecanju iz matematike, a da bih došao do te razine, trebao sam proći školsko, općinsko i županijsko natjecanje. Prve godine bio sam u Šibeniku. Bilo mi je to prvo državno pa mi je još sve bilo malo uzbudljivo tako da sam ujutro prije natjecanja skoro proletio kroz vrata balkona koja sam slučajno strgao. Unatoč jutarnjoj nezgodi ostvario sam treće mjesto. U šestom razredu išli smo Roko i ja. Smještaj i natjecanje bili su Trogiru.

Lovro, 7. razred

Bilo nam je zabavno jer smo išli zajedno i družili smo se s ostalima. Te godine bio sam peti. Ove godine sam nažalost išao samo ja iz naše škole, ali sam već otprije poznavao većinu drugih sudionika. Zadaci nisu bili baš lagani, ali unatoč tome završio sam na sedmom mjestu. U ta tri dana zapravo smo samo jedno jutro proveli na natjecanju, a ostatak vremena imali smo slobodno za

druženje, razgledavanje grada, igranje nogometa ili što god mi želimo raditi.

Upravo zato potrudit ću se da idem i sljedeće godine, a nadam se da će netko iz škole ići također.

Lovro Vladić, 7. b

Naš Meštar astronom

Domagoj Hudiček

Posebno pohvaljujemo i učenike koji pohađaju tri ili više od tri izvanškolske aktivnosti te se uz redovnu nastavu uspješno bave glazbom, sportovima, učenjem stranih jezika...

ime i prezime učenika	razred	aktivnosti
Lucija Matić	2. c	plivanje, sinkronizirano plivanje, <i>taekwondo</i>
Marin Prusac	6. a	engleski jezik, njemački jezik, Muzički atelje (<i>klavir</i>), <i>break dance</i>
Anja Kralj	6. a	engleski jezik, njemački jezik, atletika, Muzički atelje (<i>bas gitara</i>)
Marta Vojtušek	6. a	engleski jezik, atletika, Glazbena škola Rudolfa Matza (<i>violina</i>)
Jan Samek	6. a	japanski jezik, ZKM – Dramski studio 1. mjesto u DRAMATIKU – natjecanju u scenarijima, <i>hip hop, jazz dance</i>
Jeka Peša	6. c	njemački jezik, talijanski jezik, <i>odbojka</i>
Roko Dubravica	7. a	francuski jezik, španjolski jezik, glazbena škola – <i>violina, veslanje</i>
Robert Kvaternik	7. b	engleski jezik, njemački jezik, <i>košarka</i>
Marija Čorić	7. d	engleski jezik, njemački jezik, <i>odbojka, glazbena škola – klavir</i>
Ena Rajić	7. d	engleski jezik, španjolski jezik, sinkronizirano <i>klizanje</i>
Barbara Granić	8. a	engleski jezik, <i>odbojka, ples</i>

Pitali smo trećaše znaju li što je teorija velikog praska. Odgovora je bilo različitih i zanimljivih, a ovi su nam se najviše svidjeli.

Veliki prasak može biti svašta: kad neko stavi minu u pjesak ili kada se nalaziš na nekom dosadnom ispitu ili je to naziv za eksplozivni dan. *Saša, 3. b*

Veliki prasak je veliko prase. *Martin, 3. d*

Veliki prasak je čestica koja je eksplodirala i stvorila svemir. *Lorena, 3. c*

Veliki prasak je stvorio svemir iz jedne male bijele točke prije 14 milijardi godina. Veliki prasak je stvorio Sunčev sustav i sve njegove dijelove. *Petar, 3. c*

To se dogodilo tako da su se dva meteora zabila jedan u drugi, a čovjek koji je to promatrao nazvao je to veliki prasak. *Ivana, 3. b*

Veliki prasak je kada se preguraš bakici u tramvaju, a ona te lupi sa torbicom. *Vilim, 3. b*

Veliki prasak je kad tornado ispali lavu. *Lana, 3. c*

Veliki prasak nastane kada neko nešto bubne! *Lana, 3. d*

Veliki prasak je eksplozija u svemiru iz koje su nastali planeti. *Dora, 3. b*

Veliki prasak je veliki smijeh koji radi neki planet, ali ne znam. *Karlo, 3. a*

Veliki prasak je prasak koji je stvorio beskonačni svemir, milijun zvijezda, mnogo čestica prašine i devet planeta. *Martin, 3. c*

Veliki prasak je kada svi učenici trče po školi u isto vrijeme i onda sve jako lupa. *Peter, 3. b*

Veliki prasak je kada se sudare dvije zvijezde pa nastaje ogromni prasak kao eksplozija. *Kruna, 3. d*

To je serija na TV-u sa smiješnim glumcima koji rade svakakve ludorije. *Hela, 3. d*

Veliki prasak je kad se učiteljica naljuti pa pukne! *Helena, 3. b*

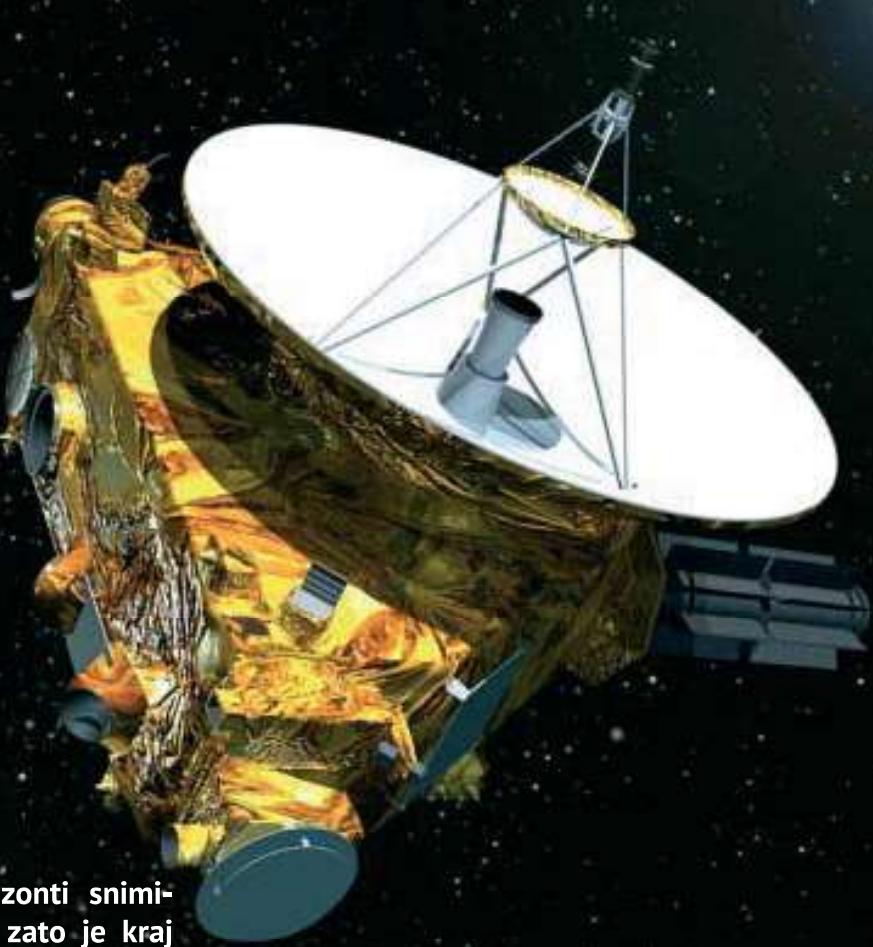
Veliki prasak ja kada se usvemiru skupi puno zvijezda. *Mia Arwen, 3. c*

Voda na Marsu

Krajem rujna 2015. godine NASA je na sjednici za novinare objavila svoje veliko otkriće „za vrijeme ljetnih mjeseci na Marsu ima tekuće vode“. Ovo izuzetno otkriće povećava izglede za postojanje mikroba na crvenom planetu.

Mjerenja iz orbite Marsa pokazala su da na tom planetu tijekom ljetnih mjeseci ima vode u tekućem stanju. Tada voda teče niz strme kanjone, padine i kretere, a do najnovijih spoznaja znanstvenici su došli zahvaljujući novim tehnologijama koje omogućuju analizu kemijske karte površine Marsa što ju je snimila NASA-ina letjelica Mars Reconnaissance Orbiter. Znanstvenici još ne mogu sa sigurnošću kazati otkud dolazi voda, no pretpostavljaju da ona izlazi iz podzemnog leda, slanih izvora ili se kondenzira iz Marsove atmosfere. Bez obzira kako nastaje voda na Marsu je izrazito velike slanoće što ju čini vrlo drugčjom od one koju poznajemo na Zemlji.

Sonda Novi Horizonti snima Pluto

Trenutak kada će sonda Novi Horizonti snimiti Pluto čekali smo deset godina, zato je kraj 2015. godine i bio toliko važan. Satelit se u prosincu nalazio najbliže Pluto-fotografije tog patuljaka koje su u NASA-i i svijes velikim uzbudjenjem. Na svojemu desetogodišnje vremenu provela u hibernaciji, zbog čega je njeno buđenje svaki put dočekano s uzbudnjem. Na svojem putu budila se kako bi uslikala Mars, Asteroid 132524APL i Jupiter kojeg je snimala nekoliko mjeseci. Sonda Novi Horizonti je tijekom razdoblja od nekoliko mjeseci obavila oko 700 pojedinačnih promatranja. Od posebnog interesa bile su atmosferske prilike koje su analizirane s različitim instrumentima kako bi se otvorila struktura i sastav oblaka. Tako su u polarnim regijama zabilježene toplinom izazvane munje te su izrađena prva detaljana mjerena "valova" što se protežu duž planeta i upućuju na snažne olujne aktivnosti u nižim slojevima. Po prvi put je izbliža fotografirana i Mala crvena pjega veličine 70% Zemljinog promjera i detaljno istražena Jupiterova magnetosfera. Krajnji cilj sonde je snimanje Plutona i njegovih pet prirodnih satelita i dva objekta Kuiperovog pojasa.

Igor Naglić, prof.

Astronomска osmosmjerka

U ovoj astronomskoj osmosmjerki nalaze se nazivi satelita raznih planeta u Sunčevom sustavu. Ti sateliti su: Phobos, Deimos, Europa, Dione, Proteus, Nereid, Callisto, Ganimed, Titan, Miranda, Triton, Ariel i Oberon.

Ostala slova daju jasnu poruku.

O	V	O	D	L	I	M	A
T	S	T	I	T	A	N	P
S	O	B	O	H	P	R	G
I	M	N	N	S	O	T	A
L	I	L	E	T	R	R	N
L	E	O	E	R	U	N	I
A	D	U	O	I	E	M	M
C	S	I	J	T	R	I	E
O	B	E	R	O	N	A	D
M	I	R	A	N	D	A	U

SKUPLJAMO BATERIJE, AKUMULATORE I ČEPOVE

I ove školske godine nastavili smo dva otprije pokrenuta projekta: **Skupljamo zajedno stare baterije i akumulatore i Plastičnim čepovima do skupih lijekova**. Evo kako je sudjelovao svaki razred:

razred	baterije
8. a	194,40
3. d	29,10
2. b	26,95
3. b	22,10
5. a	20,75
4. a	14,05
1. a	11,30
4. b	10,80
3. a	10,20
3. c	9,95
1. b	7,45
4. c	5,10
2. c	4,85
6. a, 7. c	4,20
1. c	4,00
8. c	3,35
7. a	2,40
5. b	2,30
1. d, 2. a	1,6
4. d	0,75
2. d, 5. c, 6. b, 6. c, 7. b, 7. d, 8. b, 8. d	0

razred	akumulatori
3. c	70,55
4. b	69,15
8. c	30,15
8. a	27,75
3. d	17,85
1. b	17
1. d	15
3. b	11,45
1. a	4,65
4. a	4,60
1. c	2,75
2. a, 2. b, 2. c, 2. d, 3. a, 4. d, 5. a, 5. b, 5. c, 6. a, 6. b, 6. c, 7. a, 7. b, 7. c, 7. d, 8. b, 8. d	0

podatke prikupila
učiteljica Ivona Drobnjak

razred	čepovi
3. d	24,95
3. c	11,00
6. a	10,30
2. b	9,60
3. b	7,65
2. a	7,10
2. c	6,40
1. a	6,10
4. a	5,15
5. b	4,30
4. d	4,20
7. a	3,95
4. b	3,75
1. c	3,35
4. c	3,05
7. c	2,20
1. d	2,10
8. c	1,90
5. a	1,80
3. a	1,55
1. b	0,80
2. d, 5. c, 6. b, 6. c, 7. b, 7. d, 8. a, 8. b, 8. d	0

MLADI ČUVARI PRIRODE, OGRANAK „ARIŠ“

OŠ Ivana Meštrovića, Zagreb

Ne, nemojte koristiti plastične vrećice!

Plastične vrećice vizualno onečišćuju okoliš, ali ne zagađuju zemlju, vodu niti zrak. Odbačene u okoliš postaju izložene sunčevoj svjetlosti koja ih razgrađuje na ugljik i vodu ovisno o intenzitetu izloženosti UV zraka koje su dio normalne sunčeve svjetlosti.

Za potpunu razgradnju plastične vrećice, kao folija za poljoprivredu koje su izložene sunčevoj svjetlosti potrebno je nekoliko godina. Ali razgradnja traje dugo, dugo. **Odbačene u okoliš, mogu poremetiti život životinja, biljaka i ljudi.**

Teorije i tvrdnje o 1000 godina razgradnje plastične vrećice, a da se ne navedu posebni uvjeti (bez sunčeve svjetlosti), primjer je nedostatka znanja o toj temi.

Što god tvrdili proizvođači plastičnih vrećica, mi tvrdimo sljedeće:

- Da, plastične vrećice nagradjuju okoliš jer ih ljudi jako rijetko, gotovo nikada ne recikliraju, a za to su isključivi krivci upravo proizvođači vrećica koji ni jednu jedinu krunu nisu uložili u edukaciju građana o upotrebi vrećica, već bjesomučno trče za profitom.
- Da, plastičnu je vrećicu skuplje reciklirati nego napraviti novu jer prerada jedne tone stoji 20. 000 kn, a dobivena sirovina vrijedi samo 160 kn.

- Da, plastične vrećice čine veliki udio smeća (Ne otpadaj!) u prirodi.
- Da, plastične vrećice opasne su za sve životinje, a pogotovo za one u riječima, jezerima i morima jer mogu izazvati probavne smetnje ili čak njihovo gušenje.
- **Da, mikroskopske otrovne čestice iz plastičnih vrećica ulaze u hranidbeni lanac.**
- Da, proizvodnja plastičnih vrećica zahtijeva potrošnju velike količine vode i nafte, što za posljedicu ima još veću devastaciju i nepotrebno iskorištavanje prirodnih resursa koje smo već uvelike iscrpili.
- Da, u vrijeme kada nam prijeti ekološka kataklizma, neupotreba

plastičnih vrećica ima i edukativnu poruku jer se građani uče savjesnjem načinu življjenja i odnosa prema prirodi i životinjama općenito te vraćanju starih navika nošenja torbi, košara i platnenih vrećica.

- Da, umjesto plastičnih, puno je humanije koristiti platnene vrećice, pletene košare, torbe...

Od starih krpa i najjeftinije tkanine napravili smo platnene torbe. Motiv ribe obvezuje nas na održivu razinu čistoće vode.

Smatramo da je platnena vrećica koju smo izradili sama po sebi po ruka.

S obzirom da ona nije ni polietilen-ska ni papirnata, njome šaljemo po-

ruku da za humano rješenje danas možemo koristiti platnene vrećice. Prednost platnenih vrećica spram polietilenskih je ta da vizualno ne nagrđujuju okoliš, da se koriste više godina jer se lako održavaju pranjem i krpanjem i naravno, ne razgrađuju se dugo godina ako kojim slučajem završe na nekoj deponiji. Prednost pred papirnatim vrećicama pak je ta da platnena vrećica puno duže traje (papirnata se koristi 2-3 puta), lakše se održava i njezina proizvodnja ne čini veliki ekološki otisak.

MLADI ČUVARI PRIRODE,

6. b razred

mentor: Ljiljana Nimac

Trebamo prirodu, zato ju čuvajmo!

Danas nikome nije važno kako izgleda okoliš oko njega. Kada prolazim ulicama i parkovima, vidim kako vjetar nosi razne omote i ambalaže. Ljudi pojedu nešto i omot samo bace iza leđa. No, ne znaju da tim uništavanjem okoliša uništavaju sami sebe.

Zar nije ružno vidjeti prirodu punu smeća? Skoro svi ljudi onečišćuju okoliš, svjesni su toga i ništa ne poduzimaju. Kada omot čipsa, kojeg su nedavno pojeli, bace na livadu punu šarenoga cvijeća, opravdanje im je: „Pa ne da mi se ići do koša!“ Priroda je dio nas. Ljudi su oduvijek ovisni o prirodi. Potrebna nam je voda, zelenilo, zrak i sunčeva svjetlost. Zašto uništavamo ono što nam je potrebno? Za par godina uništiti ćemo ju do kraja i tek onda ćemo shvatiti da smo pogriješili. No, shvatimo sada! Trebamo prirodu! Ona je dio hranidbenog lanca. Ona je dio fotosinteze. Voda koja se nalazi u prirodi neophodna nam je za život! Mi sve to uništavamo svakim danom i mislimo kako jedan mali čovjek ne može poduzeti baš ništa. Ali, sve kreće od toga malog čovjeka. Kad bi svaki čovjek na svijetu razvrstavao otpad i kada bi se brinuo o okolišu oko njega, priroda bi ostala netaknuta i lijepa. Ako uništavamo okoliš, tj. vodu, sunce i zrak, narušavamo hranidbeni lanac i druge procese koji su nam potrebni za opstanak. No, bacanje otpadaka po cesti nije jedini način uništavanja okoliša. Svi ispušni plinovi iz automobila i tvornica odlaze u atmosferu. Sve otpadne vode bacamo u naše prekrasne plave i bistro rijeke i u more. Iseljavamo životinje i biljke iz šuma, njihovih domova. Siječemo drveće da bismo ga pretvorili u papir. Upotrebljavamo umjetna gnojiva i otrove u poljodjelstvu. Stvaramo divlja odlagališta. Sve te loše stvari činimo prirodi, a ona će nam tako i vratiti. Jednoga dana preokrenut će se sve i priroda nam više neće vraćati dobrim. Više neće biti bistro vode, neće biti biljaka da proizvode kisik, neće biti zlatnih sunčevih zraka. No, još imamo vremena i možemo to spriječiti. Još nije kasno!

Učinimo sve što je u našoj moći. Neka svatko od nas poduzme baš sve! I kap po kap kada se svi udruže, priroda će ponovno biti čista! Čuvajmo naš dom, naš planet Zemlju!

Franka Šetka, 8. c

Eko-priča

Lažna reciklaža?

U našoj školi, za vrijeme pisanja Školskog kurikuluma u školskoj godini 2014./2015., odlučeno je da će se u školu postaviti reciklažne kante. Te su kante ondje stavljene sa svrhom da učenici, učitelji ili bilo tko drugi tko se nađe u školi, otpad baci na za to predviđeno mjesto. Osnovnu ideju s reciklažnim kantama smislila je i predložila učiteljica Jelena Čeko. Ona i domar Drago izradili su drvene spremnike u kojima kante stoje. Grad Zagreb u školu je dopremio tri spremnika (plavi, žuti i zeleni). Spremnike je škola smjestila u predvorje. Činilo se kao odlična idea kojom će se potaknuti recikliranje i dobar odnos prema okolišu. Budući da smo primijetili da se kante baš i ne koriste, odlučili smo provjeriti što se događa. Pitali smo učenike znaju li za te kante i koriste li se njima.

Ne odlažem otpad u reciklažene spremnike, nisam ni znao da su za odlaganje otpada. (Stjepan Zaić, 5. c)

Predložio bih da se na gornjem katu ili u blagovaonici dodaju još jedne kante tako da ih učenici bolje primjećuju. (Teo Vračić, 5. c)

Jedan od problema mogu biti i višenamjenski koševi za otpad koji se nalaze u svakoj učionici. Učenici u njih mogu baciti sve i to im je brže, lakše i jednostavnije. Vjerovatno ne vide razlog zašto ići do predvorja i tamo razvrstavati otpad jer nisu ni kod kuće naviknuti razvrstavati.

Pomoći bi svakako moglo da se u svaku učionicu postave, uz već postojeće spremnike za papir, i spremnici za plastiku i staklo.

Još jedan ne baš pohvalan podatak može zazvoniti za uzbunu: **prema istraživanju Europske komisije (prema reciklaži metala, papira, plastike, stakla i biootpada) grad Zagreb je na posljednjem mjestu od 28 glavnih gradova država Europske unije.** Ekološki najsvjesnijima pokazali su se stanovnici Ljubljane.

Profesor Naglić rekao nam je da on kante upotrebljava i odlaže otpad u njih, što se tiče plastike i papira, a koliko zna, i drugi profesori to čine. Misli da učenici ne odlažu otpad u kante.

I profesorica Ljubas upotrebljava kante. Pohvaljuje učenike jer primjećuje da papir odlažu u poseban spremnik, a kad bi u učionici postojali i ostali spremnici, misli da bi usvojili naviku odvajanja otpada. Istaknula je kako je izuzetno važno da se učenici u najranijoj dobi nauče odvajati otpad kako bi izrasli u savjesne i ekološki svjesne građane. Primjer svima može biti otok Krk u kojem se odvojeno prikuplja više od 50% otpada.

Profesor Kožul misli da su kante za recikliranje u našem predvorju kvalitetan primjer odgovornog ponašanja prema gospodarenju otpada i odličan primjer svim posjetiteljima škole kako bi se trebalo odnositi prema otpadu koji svakodnevno stvaramo u svojim domo-

Naši spremnici u predvorju

vima. Kantama u školi se ne koristi jer otpad (staklo, papir, plastiku) razdvaja doma i odlaže u reciklažno dvorište u naselju gdje živi. S obzirom da su učitelji često primjer učenicima kako se odgovorno ponašati, nastojat će dio otpada koji nastaje u školi razvrstavati u kantama u predvorju škole. Primjećuje kako učenici nižih razreda više i marljivije razvrstavaju otpad. Tijekom prvog polugodišta u učionicama viših razreda postavljene su kutije za razvrstavanje papira, međutim u učionici povijesti često je mogao primjetiti kako je u istim kutijama završavao otpad koji nije od papira, što nije za pohvalu. Misli da bi se, uz predavanja i radionice, moglo organizirati zajedničko čišćenje prostora oko i unutar škole. Podržava akciju prikupljanja plastičnih čepova i baterija te prijelekije njezino širenje i na ostale korisne otpade koje svakodnevno stvaramo.

Budući da smo iz komentara učenika i učitelja saznali da se kante ne koriste koliko bi trebale, pitali smo spremičice što se nalazi u tim kantama kada ih prazne. Jedna od spremičica, Jela Vuković, otkrila nam je da ona i njezine kolege kante prazne tri do četiri puta na mjesec te da u njima ne nalaze baš zavidnu količinu otpada.

Od cilja koji smo postavili prošle godine – **poticati učenike na očuvanje okoliša i odgovorno ponašanje prema okolišu pravilnim razvrstavanjem otpada, a s ciljem zaštite prirode i smanjenja korištenja vrijednih prirodnih resursa** – nismo odustali. Nastavili smo s projektom skupljanja baterija, o okolišu se brinu Mali ekolozi i Mali čuvari prirode Ariš, od otpadnog materijala nove ukrasne predmete oblikuju na INA Eko art. Rezultate rada s INA, ali i rada na redovnoj nastavi povezanog s očuvanjem prirode pokazali smo na izložbi povodom Dana planeta Zemlje.

Hoće li učenici nakon ovoga više upotrebljavati kante? Na ovo pitanje nismo dobili (potvrđan) odgovor, no vi to možete promijeniti.

Lucija Sever, 5. c i Paula Zdelar, 7. a

Crvenkapica i Instagram

U polumračnoj sobi sjedila je Crvenkapica igrajući na kompu *Need for speed*. U trenutku kada je bila na zadnjem nivou, mama je ušla u sobu i zabrinutim vojom glasom rekla da završi igru i što prije ode do bake da joj odneset lijekove. Iako joj nije bilo drago što prekida igru, Crvenkapica je odmah sjela na svoj *bajk* i istri tren odjurila baki.

Jureći šumom, baš kao u igrici, dogodilo se nešto nepredviđeno. Crvenkapica je naletjela na kamenčić i... puf, paf, tres... našla se na zemlji. Već u sljedećem trenutku pored nje se stvorio vuk.

“Što ti bi da tako padneš?” upita vuk. “Žurila sam bolesnoj baki koja živi na kraju šume da joj odnesem lijekove”, reče Crvenkapica.

Primjetivši da je djevojčici loše, vuk se ponudi da sam odnesem baki lijekove. Uzeo je *bajk* i odjurio prema bakinoj kući. Pokucao je na vrata. Pomislivši da je stigla Crvenkapica, baka ga pozva u kuću. Vuk je odmah zaskočio baku i progutao je u tenu. Trbuš mu se naglo zaokružio. Bio je čak i pomalo smiješan. Odmah je *aplodao* sliku na Instagram.

Na drugom kraju šume, čekajući pomoć, Crvenkapica je bila na Instagramu. Kada je ugledala sliku vuka u bakinoj odjeći, nazvala je ekipu iz razreda i objasnila im situaciju. Ekipa je brzo dojurila, spasila baku i savladala naivnog i glupog vuka.

Zvonimir Curiš, 6. c

Rođendanski dar

Živjela jednom jedna obitelj: mama Susan, tata George, sin Mark i kći Ela. Mark je imao osam godina, a Ela dvanaest. Obitelj je imala novca samo za osnovne potrebe. Eli je to ponekad smetalo. Dok je gledala svoje prijateljice u školi s dizajnerskim torbicama i u skupoj odjeći, osjećala se kao da ne pripada tom društvu jer se odijevala prilično skromno. Ponekad su joj se zbog toga i rugali. Zbog izrugivanja se povlačila u sebe, osjećala se ružnom i odbačenom.

ANKETA – PRVAŠIĆI

Zašto vjetar puše?

Zato da nas rasiladi i da biljkama bude lakše. (Matija, 1. c)

Zato što prođe neki čovjek koji puhe. (Hana, 1. c)

Potreban je za prirodnu ravnotežu kako bi pokretao vjetroelektrane. (Lovro, 1. b)

Zbog oblaka i da pada snijeg. (Marija, 1. b)

Zašto je roza boja za djevojčice, a plava za dječake?

Zato što je roza kraljevska boja, a plava za nogometare. (Marija, 1. b)

Zato što dečki više vole more, a cure srca. (Tia, 1. d)

Roza je ljubavna boja, a plava hrabra boja. (Adrian, 1. d)

Zato što dečki ne vole rozu i više im paše plava jer je roza kričava. (Lovro, 1. b)

Kako ptice lete?

One lete zbog krila i mi ne možemo letjet jer ruke nisu krila. (Tia, 1. d)

Ne znam kako one lete, ali mi ne možemo jer nismo životinje. (Adrian, 1. d)

One mogu letjet jer imaju lakše kosti i krila. (Matija, 1. c)

Ako jako puše vjetar, on će ih odgurnut i tako će čuvati energiju. (Hana, 1. c)

Zato što su tako stvorene. (Marija, 1. b)

Anketu provele

Iva Džajkić i Paula Zdelar, 7. a

Bližio se Elin rođendan. Kad je otišla spavati, Ela je bila jako uzbudjena i nije mogla zaspati. Nije mogla dočekati jutro kako bi otvorila svoj rođendanski dar. Ustala je iz kreveta i išljala se iz sobe da provjeri jesu li joj roditelji možda već kupili dar. Naravno da jesu, oni su uvjek sve obavljali na vrijeme. Kad je odmotala šarenim ukrasnim papir, bila je jako razočarana. Očekivala je lijepu dizajnersku torbu kako bi se pohvalila prijateljicama jer je mislila da njezina majka zna da to silno želi. No umjesto toga, dobila je običnu plavu majicu i uz to pismo u kojem je pisalo kako je roditelji vole i da je najbolja kći na svijetu. Razočarenje je preraslo u ljutnju. Vratila se u svoju sobu i naglas rekla: “Da barem imam bogatu obitelj!”

U tom trenutku sobu je obasjala čudnovata svjetlost i pred Elom se stvorila sićušna vila. Nije baš nalikovala vilama iz bajki. Nosila je kožnatu jaknu i crne čizme. Pogledala ju je svojim raznoboјnim očima i vrugolasto rekla: “Sada zaspi, a kada se probudiš, sve će biti drukčije.”

Sljedećega jutra Ela se probudila i nije bila sigurna što se sve dogodilo. Kada je ušla u dnevni boravak, u sobi je bio samo njezin brat Mark. “Mark, gdje su roditelji?” upitala je. Mark je odgovorio: “Na poslovnom putu. Zar se ne sjećaš? Ostavili su

ti rođendanski dar u dnevnom boravku.” Ela ga je samo začuđeno gledala. Razmišljala je kako je to čudno. Njihovi roditelji nikada nisu išli na poslovni put. Tata je radio kako kuhar u gradu, a mama je bila prodavačica. Ipak, Ela je uzela svoj rođendanski dar i otvorila ga. Umjesto majice i pisma ugledala je novu dizajnersku torbu. Počela je skakati od sreće. A onda se sjetila svoje želje da ima bogatu obitelj. Sjetila se kako je čudno da ona ima rođendan, a roditelji nisu kod kuće.

Ela više nije bila sigurna je li to ono što doista želi. Nazvala je mamu na

mobitel, no ona je samo prošaputala da nema vremena i da su na važnom poslovnom sastanku. Ela je počela plakati i vikati: “Želim svoje roditelje natrag!” Prostoriju je opet obasjala čudnovata svjetlost. Mala vila sada je bila odjevena u bijelu haljinu kao iz bajke. Pogledala je Elu svojim toplim očima i nježno rekla: “Sada zaspi, a kad se probudiš, sve će biti nekad.”

Ela se probudila i sjurila niz stube u dnevni boravak. Ugledala je roditelje i bacila im se u zagrljav. Potom je otvorila dar, zahvalila roditeljima i rekla: “Puno vas volim i ne bih vas mijenjala ni za što na svijetu! Vi ste najbolji roditelji!”

Marta Bulić, 6. c

1.a

LEON ANTOLIĆ

DORA BARAČ
MARITA ČEPRNJA
T. DORA ČORIĆ
JURE ČUPRIĆ
IVA JAKOPEC
LOTA JAKUBIN
KOVAČEVIĆHANA

TIA KRUŠLIN
IVA LUKAČIĆ
MATEJ MARAČIĆ
KARLO MATELIĆ
LEON MIŠAK
MARKO PAČAK
KARLO PETAK
GLORIA PETROVIĆ
TIA POSAVEC

FRAN RAJAČIĆ
LEON RAVLIĆ
EMA SERDAR
NIKA ŠUMRAK
GORAN ŠIMIĆ
PATRIK ŠPOLJARIĆ
ANA TRKMIC
PETAR ŽUTI

1. B

1. BORNA BALŠEVIĆ

2. IVA BANIĆ

3. ROKO BARBIĆ

4. ANETA BATINIĆ

5. LEON BRČIĆ

6. GABRIEL BREBRIĆ

7. DOMINIK FILIPČIĆ

8. MATEJ LIČKO

9. MARIJA MAGDALENA MAGAŠIĆ

10. LEONARD A. MALINA

11. HELENA MARIĆ
SORIĆ

12. IVAN MARKOVIĆ

13. TONKA MARKOVIĆ

14. NIKOLA MARTIĆ

15. IVANO MIKIĆ

16. RINA MIŠE

17. BRUNA PALAVRA

18. TARA PAVLOVIĆ

19. FRANKA PETRANOVIĆ

20. LOVRO SELAK

21. EMA ŠAVORIĆ

22. LUKA VASILJEVIĆ

23. MARTA VUČUR

24. VITOMIR VUKOVOJAC

25. LUCIJA ZANKI MUŽEVIĆ

26. DINO ZRINSKI

1. c

ANA ARAMBAŠIĆ
 MAJA ČURLA
 MIA ČURLA
 IVAN DUVĀNČIĆ
 PAULINA ĐITKO
 OGNEN GOJKOVIĆ
 KARLO HLUŠIČKA
 VĒTICNA IVANAC

CLEA IVANOVIC
 HANA JAMBREČINA
 PETRA KAKŠK
 VICTOR LOMČAR
 Lea Jutman
 JAKOV ORLIC
 HUGOPETER
 Rea PRLLJIC

STIPE PROPADALO
 ANA PUĐA
 MATIJA SESEDI
 PAVAO ŠANČIĆ
 MARIN VRACIĆ
 MATIJA VUČIĆ
 TADEJ VUJIĆ

1. d

LAURA
MATEO
PETAR B.
LEON
MATIJA ☺
DARIJA
Lucija
TONI ☺

MARO ☺
LUKA ☺
Zora ☺
LETICIA
VANJA ☼
TIA
MONIKA
KARLOVO ☺

PETAR M.
LINDA
KATARINA
NIKO
VALENTINA
ANJA
ADRIAN ☺
Ivana